

eam, et ubicumque decesserint, vel de-
dere contigerit, ut praefertur, ab haere-
dibus eorundem cardinalium, quibusvis,
appellationibus, subterfugiis et cavillatio-
nibus remotis, ipsis magistris caeremonia-
rum persolvi curent, et etiam cum effectu
faciant, et ad id illos omnibus remediis
opportunit sibi benevisis, etiam cum in-
vocatione auxilii brachii secularis, co-
gant et compellant.

Derogatio con-
trariorum.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac
constitutionibus et ordinationibus aposto-
licis, statutisque et consuetudinibus, etiam
iuramento, confirmatione apostolicâ, vel
quavis firmitate aliâ roboratis¹, statutis,
privilegiis quoque, indultis et litteris apo-
stolicis, praefatis cardinalibus et quibusvis
aliis, sub quibuscumque verborum formis
et tenoribus, ac cum quibusvis clausulis
et decretis, in contrarium quomodolibet
concessis. Quibus omnibus, etiam si de
illis eorumque totis tenoribus specialis
et expressa mentio habenda foret, eorum
tenores praesentibus pro sufficienter ex-
pressis habentes, illis aliâs in suo robore
permansuris, hac vice dumtaxat speciali-
ter et expresse derogamus, ceterisque con-
trariis quibuscumque.

Datum Romae, apud sanctum Petrum,
sub annulo Piscatoris, die x maii MDLXIII,
pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 10 maii 1563, pontif. an. IV.

CCCXII.

*Iubilaei indictio ad divinam opem in
praesentibus Ecclesiae necessitatibus
implorandam.*

Paulus Episcopus,
servus servorum Dei,

Universis christifidelibus praesentes litteras
inspecturis, salutem et apostolicam bene-
dictionem.

Exordium.

Dominus ac Deus noster excelsus, qui
in omnibus operibus suis iustus est et
¹ Vocem statutis deleamus (R. T.).

misericors, iusto licet iudicio visitet in
virgâ iniquitates nostras, et in verberibus
peccata nostra, misericordiam tamen suam
non amovet a nobis: temporalia enim
immittens flagella, immensâ benignitate
et charitate suâ revocat nos ab iniquita-
tibus nostris, ut ad poenitentiam addu-
camur.

§ 1. Id vero nos cogitantes, sicut pro
nostrâ pastoralis curâ maximo cordis do-
lore afficimur cernentes tantis ac tam
gravibus procellis interdum, ac praecipue
hoc tempore in inlytâ Germania et vi-
cinis provinciis, agitari Ecclesiam Dei, ita
etiam speramus in Domino, quod si eum,
pressuris nos in vias suas revocantem, au-
dierimus, dignos fructus agentes poeni-
tentiae, de tribulationum procellis populum
suum educet et tranquillitatem Ecclesiae
suae restituat. Hoc vero, ut impetrare va-
leamus, in corde contrito et humiliato
orationibus ad Deum adeamus; scriptum
est enim: *Orabitur me, et ego exaudiam
vos, quaeretur me, et invenietur, cum
quaesieritis in toto corde vestro; nec de-
sint orationes, ieiunia, eleemosinae, et aliâ
pia opera, memores Danielis, cuius verba,
ex quo die apposuit cor suum, ut se af-
fligeret in conspectu Dei, exaudita fue-
runt: nam quod attinet ad eleemosynas,
eas peccata purgare, ac facere ut inve-
niatur misericordia, satis etiam divinis
eloquiis admonemur. Quocirca, ut, quan-
tum cum Domino possumus, fideles ad
ad haec alacrius peragenda invitemus,
pro nostro pastoralis officii munere, ex
solemni Ecclesiae catholicae more, eius-
dem Ecclesiae thesauros, quorum, licet
nullis nostris meritis, a Domino dispen-
satores constituti sumus, proferre et lar-
gissime erogare decrevimus.*

§ 2. Itaque, ex parte omnipotentis Dei
Patris et Filii et Spiritus sancti, omnes
et singulos utriusque sexus christifideles
tam in Almâ Urbe nostrâ, quam alibi ubi-

Causa indi-
ctionis huius
iubilaei.

que locorum constitutos, apostolicâ aucto-
ritate paterne, enixeque requirimus, mone-
mus et in Domino adhortamur ad infra-
scripta devote peragendum et adimplen-
dum, ac ad Deum Patrem misericordiarum
orandum, ut per viscera misericordiae
suae fidem catholicam protegere, ab ho-
stium conatibus et insidiis defendere, haere-
sim extirpare, principibus christianis
pacem et veram concordiam donare, ac
praecipue praesentibus Ecclesiae necessi-
tatibus subvenire dignetur.

Iubilaeum
praedictum con-
cedit illis, qui in-
terfuerint pro-
cessionibus hic
enumeratis, ac
fecerint aliâ, ut
hic.

§ 3. Quamobrem, de omnipotentis Dei
misericordiâ, ac beatorum Petri et Pauli
apostolorum eius auctoritate confisi, ex illâ
ligandi atque solvendi potestate, quam no-
bis Dominus, meritis minime suffraganti-
bus, contulit, universis et singulis christifi-
delibus in almâ Urbe praedictâ degentibus,
qui solemnibus processionibus, quas ab
ecclesiâ sanctae Mariae Angelorum nuncu-
patâ ad basilicam sanctae Mariae Mai-
oris, et ab ecclesiâ sanctae Mariae super
Minervam ad ecclesiam sanctae Mariae de
Animâ pariter nuncupatam, feria quartâ
et sextâ nos sequenti hebdomadâ, unâ cum
venerabilibus fratribus nostris S. R. E.
cardinalibus, christianorumque regum et
principum apud nos et Apostolicam Sedem
oratoribus, omnibusque praelatis et
proceribus, universoque clero et populo
agemus, interfuerint, aut qui praedictâ
vel illam sequenti hebdomadâ eandem
ecclesias vel duas illarum saltem semel
visitaverint, ibique devote, ut supra, Deum
oraverint, ac feria quartâ et sextâ ac sab-
bato eiusdem vel sequentis hebdomadae
ieiunaverint, et peccata sua confessi fue-
rint, atque in primo die dominico, vel se-
cundo, seu saltem alio dictarum hebdo-
madarum die, sanctissimum Eucharistiae
sacramentum reverenter susceperint, et
eleemosynas ad libitum, prout charitas
singulis suggesserit, fecerint:

Absentibus for-

§ 4. Ceteris vero omnibus et singulis

fidelibus extra Urbem existentibus, in qui-
busvis civitatibus, terris et locis, qui pro-
cessionibus ab Ordinariis locorum, vel eorum
vicariis, seu officialibus, vel de eorum
mandato, et, ipsis deficientibus, per eos,
qui ibi curam animarum exercent, primâ
vel secundâ hebdomadâ, postquam ad eo-
rum notitiam hae nostrae litterae deve-
nerint, indicendae et agenda, interfuerint,
vel ecclesiam seu ecclesias per eosdem
designandas saltem semel visitaverint, ibi-
que, ut supra, Deum oraverint, ac feriâ
quartâ, sextâ et sabbato alterius ex duabus
hebdomadis ab eisdem deputandis ieiuna-
verint, pariterque peccata sua confessi,
ac sanctissimâ communionem refecti fue-
rint, et eleemosynas similiter pro arbitrio
suo fecerint, plenissimam omnium pecca-
torum suorum indulgentiam et remissionem,
sicut in anno iubilaei visitantibus
certas ecclesias intra et extra Urbem con-
cedi consuevit, tenore praesentium con-
cedimus et elargimur.

§ 5. Navigantes vero, aut iter agentes,
ut cum primum ad sua sese domicilia re-
ceperint, superscriptis omnibus peractis,
ut supra eandem indulgentiam consequi
possint et valeant;

§ 6. Regularibus autem personis utrius-
que sexus, in claustris perpetuo degen-
tibus, necnon aliis quibuscumque, tam
laicis, quam religiosis¹, secularibus seu
regularibus, in carcere aut in captivitate
existentibus, vel aliquâ corporis infirmi-
tate seu alio quocumque impedimento de-
tentis, qui supra expressa vel eorum
aliqua praestare nequiverint, ut confes-
sarius, quem, ut infra elegerint, praedicta
omnia et singula, vel eorum aliqua, in
alia pietatis opera commutare, vel in aliud
proximum tempus prorogare possit, ea-
que iniungere, quae ipsi poenitentes effi-
cere poterunt, pariter concedimus et in-
dulgemus.

Item itinera-
ntibus.

Item claustra-
libus et infirmis
vel captivis.

¹ Nescio an non legendum *ecclesiasticis* (R. T.).

Facultatem eligendi confessarium approbatum cum potestate absolventi a casibus reservatis, ut hic, etiam elargitur (De confessionum approbatione vide Concil. Trident. sess. xv, c. xv).

§ 7. Cupientes autem, omnes christifideles participes fieri huius pretiosissimi thesauri, universis et singulis utriusque sexus, tam laicis quam ecclesiasticis, secularibus et regularibus cuiusvis Ordinis, congregationis et instituti, licentiam concedimus, et facultatem damus, ut sibi ad hunc effectum eligere possint quemcumque presbyterum confessarium, tam secularem quam cuiusvis Ordinis regularem, ex approbatis a locorum Ordinariis, qui eos ab omnibus excommunicationis, suspensionis et aliis ecclesiasticis sententiis et censuris, a iure vel ab homine, quavis causâ latis seu inflictis, necnon ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus et delictis quantumvis gravibus et enormibus, etiam locorum Ordinariis, sive nobis et Sedi Apostolicae, etiam in litteris die Coenae Domini legi solitis contentis, et aliâs per quascumque Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum constitutiones, quarum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis, quomodocumque reservatis, in foro conscientiae, et hac vice tantum, absolvere et liberare valeant,

Et commutandi vota, religionis et castitatis exceptis.

§ 8. Et insuper vota quaecumque (religionis et castitatis exceptis) in alia pia et salutaria opera commutare, iniunctâ tamen eis, et eorum cuilibet, in supradictis omnibus casibus poenitentiam salutari, aliisque eiusdem confessarii arbitrio iniungendis.

Inssio hoc iubilaeum publicandi.

§ 9. Quapropter, tenore praesentium, in virtute sanctae obedientiae districtè praecipimus atque mandamus omnibus et quibuscumque venerabilibus fratribus patriarchis, archiepiscopis, episcopis, et aliis ecclesiarum praelatis, ac quibuscumque Ordinariis locorum, eorumque vicariis et officialibus, vel, iis deficientibus, illis qui curam animarum exercent, ut, cum praesentium litterarum transumpta aut exempla acceperint, illa statim absque ullâ

morâ, retardatione, vel impedimento per suas ecclesias et dioeceses, provincias, civitates, oppida, terras et loca publicent et publicari faciant, et cleris ac populis sibi subiectis solemnes processiones et supplicationes indicent, et celebrent, ecclesiamque seu ecclesias visitandas designent.

§ 10. Non intendimus autem per praesentes super aliquâ irregularitate, publicâ vel occultâ, notâ, defectu, incapacitate, seu inhabilitate quoquomodo contractâ dispensare, vel aliquam facultatem tribuere dispensandi, seu habilitandi, et in pristinum statum restituendi, etiam in foro conscientiae;

Et excommunicatos denunciatio hoc iubilaeum assequi non posse.

§ 11. Neque etiam iis, qui a nobis et Apostolicâ Sede, vel ab aliquo praelato, seu iudice ecclesiastico excommunicati, suspensi, interdicti, seu aliâs in sententias, et censuras incidisse declarati, vel publice denunciati fuerint, nisi infra tempus celebrationis huiusmodi iubilaei satisfecerint, aut cum partibus concordaverint, ullo modo suffragari posse aut debere.

Clausulas derogatorias apponit.

§ 12. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis (praesertim quibus facultas absolventi in certis tunc expressis casibus ita Romano Pontifici pro tempore existenti reservatur, ut nec etiam similes vel dissimiles iubilaei, indulgentiarum ac facultatum huiusmodi concessionibus, nisi de illis expressa mentio aut specialis derogatio fiat, cuiquam suffragari queant), necnon regulâ nostrâ de non concedendis indulgentiis ad instar, ac quorumcumque ordinum et congregationum sive institutorum regularium (iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis eisdem ordinibus et congregationibus atque institutis quomodolibet concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis eo-

Declarat dictam facultatem circa aliquos casus.

Et excommunicatos denunciatio hoc iubilaeum assequi non posse.

Clausulas derogatorias apponit.

rumque totis tenoribus specialis, specifica et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio aut expressio habenda vel quavis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis ac formam eorum traditam pro servatâ habentes, hac vice specialiter, nominatim et expresse ad effectum praesentium derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Et transumptis fidem addit.

§ 13. Ut autem praesentes nostrae, quae ad singula loca deferri non possunt, ad notitiam facilius deveniant, volumus, ut earumdem praesentium transumptis, vel exemplis etiam impressis, manu alicuius publici notarii subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, ubique locorum et gentium eadem prorsus fides habeatur, quae haberetur ipsis litteris, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud sanctam Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae MDCXIX, idibus ianuarii, pontificatus nostri anno XIV.

Dat. die 13 ianuarii 1619, pontif. anno XIV.

CCCXIII.

Irritatio vectigalis macinae a senatu Veneto impositi in castris sancti Danielis et sancti Viti in praeiudicium domini super iis spectantis ad patriarcham Aquileiensem et auctoritatis Sedis Apostolicae¹.

Paulus Papa V, ad futuram rei memoriam.

Patriarchae Aquileienseis plenam et liberam dominium in castris sancti Danielis et sancti Viti.

Cum venerabilis frater modernus et pro tempore existens patriarcha Aquileienseis sancti Danielis Aquileienseis et sancti Viti oppidorum seu castrorum Concordiensis respective dioecesium ius et dominium plenum ac liberum pro certo et indubitato habuerit per tempus longissimum, ac

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

per plura annorum curricula et secula, ac dilecti filii nobiles viri dux et senatus Venetiarum pluries, ac specialiter de anno MCCCXCIV, tempore felicis recordationis Eugenii Papae IV praedecessoris nostri, dictum ius ac dominium eorundem patriarcharum recognoverint et approbaverint, ipsique patriarchae pro tempore existentes liberam, plenam et omnimodam iurisdictionem in dictis oppidis seu castris exercuerint a praedicto antiquissimo tempore, neque, praeter Sedem Apostolicam, principem aliquem, aut ipsos ducem et senatum recognoverint uti superiorem, prout modernus etiam patriarcha dictam iurisdictionem exercet, neque alium recognoscat superiorem, quam nos et Romanum Pontificem pro tempore existentem, et Sedem praedictam, neque ullo tempore in iisdem oppidis seu castris ab aliquo principe vel duce et senatu praedictis ulla datia imposita aut publicata fuerint, neque etiam de anno MDLXXII, occasione belli contra Turcas datium macinae nuncupatum, simile infrascripto, tunc generaliter subditis eorundem ducis et domini indictum, in dictis oppidis seu castris fuerit impositum neque publicatum; ita ut nec ad praesens debuerit aut potuerit datium macinae, nuper in statu ducis et senatus praedictorum indictum, in oppidis seu castris huiusmodi imponi et publicari, et multo minus exigi:

Sanatus venetus in iis vectigal macinae imposit.

§ 2. Nihilominus sicut ad nostram notitiam, non sine magno animi nostri dolore pervenit, publicatio datii macinae praedicti in dictis oppidis seu castris a ministris dictorum ducis et senatus facta fuerit, et eiusdem datii exactio fiat, licet nulliter et de facto contra sacrorum canonum et generalium conciliorum decreta, id absque expressâ Sedis Apostolicae licentiâ fieri, sub gravissimis censuris et poenis ecclesiasticis, prohibentia:

§ 3. Propterea nos, qui, super univer-

Irritat Paulus.

sam Ecclesiam a Deo per eius divinae gratiae abundantiam, nullo nostro merito, constituti, omnium ecclesiarum indemnitate et immunitatem tueri tenemur, pro incumbenti nobis officii huiusmodi debito, praemissis, quantum cum Domino possumus, providere volentes, publicationem datii macinae in dictis oppidis seu castris, illiusque exactionem, ut praefertur, factas, ac omnia et singula inde sequuta ac attentata et innovata quaecumque, et quae deinceps per ducem et senatum huiusmodi, illorumque ministros, vel alios quoscumque in auctoritatis ecclesiasticae et Sedis praedictae et dictae ecclesiae Aquileensis, illarumque iurium praeiudicium, publicari, fieri, praecipere, decerni seu alias attentari et innovari contigerit, tam in genere quam in specie, ex nunc, prout postquam publicata, facta, praecepta, decreta, seu alias attentata et innovata fuerint, de apostolicae potestatis plenitudine, tenore praesentium, irrita, cassa et nulla, et nullius roboris et momenti esse et fore declaramus, ac irritamus, cassamus et annullamus, ita quod in posterum nullus debeat ex illis effectus subsequi, neque eidem moderno et pro tempore existenti patriarchae ullum praeiudicium inferri, aut illatum ullo modo dici vel censi, minusque ullum duci et senatui praedictis ius acquiri super datis imponendis in eisdem oppidis seu castris, vel alias super iurisdictione aut superioritate in illis exercenda.

Clausulae.

§ 4. Et ita per quoscumque iudices ordinarios aut delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales (sublata eis, et eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate) iudicari ac definiri debere¹, ac irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, conti-

¹ Haec verba nos addimus (R. T.).

gerit attentari, decernimus. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris die XVIII ianuarii MDCXIX, pontificatus nostri anno XIV.

Dat. die 18 ianuarii 1619, pontif. an. XIV.

CCCXIV.

Ferdinando Hungariae et Bohemiae regi facultas conceditur militarem Ordinem instituendi sub invocatione beatissimae Matris Dei¹.

Charissimo in Christo filio nostro Ferdinando, Hungariae et Bohemiae regi illustri,
Paulus Papa V.

Charissime in Christo filii noster, salutem et apostolicam benedictionem.

Sacri apostolatus ministerio per abundantiam divinae clementiae, nullo licet merito nostro, praesidentes, inter praecipuas apostolicae servitutis curas, illam sedulo amplectimur, ut catholica religio, sublatis quibuslibet obstaculis, ubique floreat, ac etiam piorum virorum, tamquam Christi athletarum, ope ac fortitudine in dies magis augeatur; proindeque catholicorum principum in id tendentium vota ad exauditionis gratiam libenter admittimus, ac desuper pastoralis officii partes favorabiliter interponimus, prout conspiciamus in Domino salubriter expedire.

§ 1. Siquidem maiestatis tuae nomine nobis nuper expositum fuit, quod, si una Militia, seu militaris Ordo, sub denominatione seu titulo beatissimae Matris Dei, ac alias, modo et forma infrascriptis erigeretur et institueretur, ex hoc profecto catholicae religionis adversus eius hostes defensionem plurimum consuleretur. Nobis propterea eadem maiestas tua humiliter supplicari fecit, ut super praemissis opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

Exordium.

Ferdinandus militiam institui optat pro defensione catholicae religionis.

Facultatem ad id necessariam eidem Ferdinando concedit Pontifex.

§ 2. Nos igitur, laudabilibus desideriis tuis; quantum nobis ex alto conceditur, benigne annuere volentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, eidem maiestati tuae, unam Militiam, seu Ordinem militarem personarum catholicarum sub denominatione et titulo *Beatissimae Matris Dei*, ac una ex regulis approbatis a Sede Apostolica per te eligenda, cuius Militiae seu militaris Ordinis suprema vel principalis sedes et conventus in loco per te, in Hungaria vel Bohemia tamen, pariter eligendo, dictaque Militia seu militaris Ordo nobis et Apostolicae Sedi immediate subiecta seu subiectus sit, et esse debeat, ac illius milites castitatis coniugalis, obedientiae ipsius Militiae magno magistro, ac defensionis religionis catholicae contra inimicos S. R. E. vota emittant; habitum album et crucem caeruleam aureo ornamento circumdatam deferant; nec non religionem catholicam et Sedem Apostolicam contra infideles et alios inimicos praedictos defendant et tueantur; et cum dote de bonis mere laicalibus, ac etiam ex oblationibus hactenus factis et faciendis, arbitrio tuo conficienda, ex nunc, prout ex tunc, et e contra, postquam Militia seu Ordo huiusmodi competenter dotata seu dotatus fuerit, auctoritate nostrae apostolicae, perpetuo, et sine alicuius praeiudicio, erigendi et instituendi, nec non quaecumque stabilimenta, statuta et ordinationes, prosperum regimen Militiae seu Ordinis huiusmodi, etiam personam illius magni magistri, qui tamen ex natione Hungarica vel Bohemica esse debeat, concernentia, condendi, condita pro rerum et temporum qualitate, si opus fuerit, mutandi, ac alia de novo, dummodo licita et honesta, nec sacris canonibus, et praesertim Concilii Tridentini decretis, ac constitutionibus apostolicis contraria non sint,

¹ Particula non redundat (R. T.).

et ab Apostolica Sede approbari debeant, edendi, ceteraque omnia et singula in praemissis et circa ea necessaria et opportuna, etiamsi talia sint vel fuerint quae specialem, specificam et expressam requirerent mentionem, faciendi, dicendi, gerendi et exequendi, dicta auctoritate, tenore praesentium, facultatem concedimus et impartimur.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, nec non (etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis) statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, in contrarium quomodolibet concessis. Quibus omnibus, etiam si de illis illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Contraria tollit.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die III februarii MDCXIX, pontificatus nostri anno XIV.

Dat. die 3 februarii 1619, pontif. an. XIV.

CCCXV.

Declaratio iurisdictionis Ordinariorum in fratres Congregationis Ioannis Dei, ac specialis ipsius praefinitio.

Paulus Papa V,
ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex ex supremo dispositionis arbitrio ad hoc potissimum sollicitus

Exordium.

¹ Istam Congregationem instituit, ac Ordinariorum iurisdictioni supposuit Pius V in sua Const. ccciv *Licet*, tom. VII, pag. 959, et Clemens VIII in Const. cxxxiv *Romani*, in h. n. edit. cxi, tom. x, pag. 256.

ciarum huiusmodi, ut praefertur, subiecta existunt, late nimis se extendentes, nedum circa regimen et gubernium hospitalium ipsis fratribus commissorum, ac sacramentorum ecclesiasticorum in eis administrationem, atque in eisdem hospitalibus receptorum et expositorum rationis redditionem, seu receptionem, verum etiam privatam dictorum fratrum correctionem et disciplinam regularem, omnemque in eos iurisdictionem exercere consueverint, superioresque dictae Congregationis ac presbyteros, seu cappellanos, qui dictis hospitalibus in divinis inserviant, eligere, ac medicos, chirurgos et alios ministros ac officiales gubernio et regimini ipsorum hospitalium necessarios deputare, novitiosque recipere, ac generaliter omnia et singula, quae ad regularem disciplinam ac correctionem dictorum fratrum spectant, quaeque, iuxta regularia instituta dictae Congregationis a praefata Sede approbata, per superiores eiusdem Congregationis peragi debent, facere et exequi intendant, ipsorumque fratrum quietem circa praemissa diversimode perturbent, ob idque superiorum dictae Congregationis auctoritas ac illius regularis instituti observantia evanescat, dictaque hospitalia ac fratres in illis degentes in spiritualibus et temporalibus non levia sustineant incommoda, ob idque operae pretium sit, ut tot tantisque incommodis aliquo opportuno et salubri remedio provideatur:

Blam. m. h. Paulus declarat.

§ 8. Nos igitur, cupientes ut omnis difficultatis et ambiguitatis materia, quae desuper oriri posset, prorsus tollatur, ac Congregationis huiusmodi singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absol-

ventes et absolutas fore censentes, nec non singularum litterarum apostolicarum tam a praefatis, quam quibusvis aliis Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, et nobis ad favorem eiusdem Congregationis emanatarum, nec non quorumcumque privilegiorum et indultorum illi per Sedem Apostolicam praedictam quomodolibet concessorum, veriores et totos tenores ac datas praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, motu proprio, non ad ipsius Congregationis, vel eius superiorum, aut alicuius alterius pro eis nobis desuper oblatae petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione ac scientia nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, ex voto tamen congregationis S. R. E. cardinalium negotiis episcoporum et regularium praepositorum, quibus negotium huiusmodi mature discutiendum et referendum commisimus, Congregationem Ioannis Dei huiusmodi, ac omnes et singulos ipsius Congregationis domos, superiores, etiam maiorem, ac fratres et personas, ac ministrantes, tam in Italia quam in Hispaniis, aliisque mundi partibus consistentia, et tam haecenus fundata, quam de cetero fundanda¹, in his dumtaxat quae regularia instituta, iuxta constitutiones dictae Congregationis Ioannis Dei a Sede apostolica approbatas et confirmatas, concernunt, a superioritate, visitatione, correctione ac etiam obedientia Ordinariorum locorum (ita ut religiosis Congregationis Ioannis Dei huiusmodi regularibus institutis suis se conformare debeant, salvis in reliquis tam sacrorum canonum et Concilii Tridentini decretis, quam nostris, aliquorumque Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum litteris in favorem Ordinariorum emanatis, quibus nullatenus derogare, quinimo eas in suo robore et firmitate permanere intendimus) penitus et omnino,

¹ Perperam edit. Main. legit *fundandi* (R. T.).

apostolicam auctoritate, tenore praesentium, perpetuo eximimus, absolvimus et liberamus, ac eos in praemissis dumtaxat ab omnimoda Ordinariorum locorum iurisdictione perpetuo exemptos fore et esse declaramus, ipsisque Ordinariis et eorum cuilibet, etiamsi cardinalatus honore praefulgeant, ne deinceps in his, quae observantiam, disciplinam et instituta regularia Congregationis Ioannis Dei huiusmodi, ut praefertur, concernunt (praeterquam in casibus sacris canonibus et concilii Tridentini decretis et litteris apostolicis praefatis quomodolibet contentis) se immiscere, aut intromittere valeant, seu praesumant, districte praecipimus et inhibemus.

Clausulas praeservativas ad ponit.

§ 9. Decernentes, praesentes litteras (etiam ex eo quod¹ Ordinarii locorum, seu quicumque alii, quavis auctoritate, dignitate, officio, ac etiam cardinalatus honore fungentes, ac in praemissis quomodolibet interesse habentes seu habere praetendentes, ad hoc vocati, et causae, propter quas praemissa emanarunt, quomodolibet examinatae, iustificatae, vel approbatae non fuerint, nec praemissis consenserint) validas et efficaces fore; sicque, et non aliter, censi, et ita per quoscumque iudices quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, in quavis causa et instantia indicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Exequutores huius constitutionis deputat.

§ 10. Quocirca venerabili fratri nostro episcopo Ostiensi, et dilectis filiis nostro et Sedis Apostolicae nuncio in partibus Hispaniarum commoranti ac curiae causarum camerae apostolicae generali auditori, motu pari per praesentes committimus et mandamus, quatenus ipsi, vel duo,

¹ Potius legendum foret *etiam si non etiam ex eo quod* (R. T.).

aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes nostras litteras, et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte maioris et superiorum ac fratrum Congregationis Ioannis Dei huiusmodi seu alicuius eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficaci defensionis praesidio assistentes, faciant, auctoritate nostram, litteras praefatas et in eis contenta quaecumque huiusmodi inviolabiliter observari, ac fratres Congregationis Ioannis Dei huiusmodi illis pacifici frui et gaudere: non permittentes, eos desuper per Ordinarios locorum, seu quosvis alios, contra praesentium tenorem quomodolibet molestari aut inquietari: contradictores quoslibet et rebelles per censuras ecclesiasticas et poenas, etiam pecuniarias, aliaque iuris et facti remedia, auctoritate nostram praedictam, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, censuras et poenas huiusmodi etiam iteratis vicibus aggravando, auxiliumque brachii secularis ad hoc, si opus fuerit, invocando.

§ 11. Non obstantibus praemissis, ac singulis litteris praefatis, nec non felicis recordationis Bonifacii Papae VIII praedecessoris nostri de una et concilii generalis de duabus dietis, dummodo non ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium trahatur, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, nec non Congregationis Ioannis Dei et Ordinis sancti Augustini huiusmodi (iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis) statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, dictae Congregationi Ioannis Dei, illiusque superioribus et personis, ac quibusvis aliis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritanti-

Contraria omnibus derogat.

busque et aliis decretis, etiam motu simili ac alias quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis. Quibus omnibus, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter, ac de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, contrariis quibuscumque; aut si dictis Ordinariis, seu quibusvis aliis, communiter aut divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

§ 10. Ceterum, quia difficile foret praesentes litteras ad singula quaeque loca, in quibus opus fuerit, deferri, volumus ac etiam praefata apostolica auctoritate decernimus, quod earundem praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XVI martii MDCXIX, pontificatus nostri anno XIV.

Dat. die 16 martii 1619, pont. an. XIV.

CCCXVI.

Irritatio datii macinae a senatu Veneto in urbe Cenetensi impositi contra iura episcopi.

**Paulus Papa V,
ad perpetuam rei memoriam.**

Cum venerabilis frater modernus et pro tempore existens episcopus Cenetensis ius et dominium liberum habeat in civitate Cenetensi, nec alicuius praeterquam no-

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

strae et Sedis Apostolicae superioritati subiaceat, et dictum ius ac temporalem omnimodam et liberam iurisdictionem ab antiquissimo tempore annorum septingentorum et ultra exercuerit et ad praesens exerceat, nec in ullo actu aliam quam Sedem Apostolicam superiorem recognoscat, ac exegerit semper et ad praesens exigat omnia datia, quae a communitate et hominibus dictae civitatis solvantur et solvi debent; ipsique communitas et homines numquam fuerint comprehensi in impositionibus datiorum dilectorum filiorum nobilium virorum ducis et senatus Venetiarum; quinimo de anno MDLXXII, cum, occasione belli contra Turcas, datum macinae nuncupatum simile infrascripto in Statu eorundem ducis et senatus impositum fuisset, in eodem senatu Venetiarum deliberatum fuerit, non esse datum huiusmodi in praedicta civitate exigendum, prout per documenta authentica constat; ex quibus apparet, nec ad praesens potuisse aut debuisse datum macinae huiusmodi publicari, neque exigi in eadem civitate;

§ 2. Nihilominus, sicut ad nostram notitiam, non sine magno animi nostri dolore, pervenit, publicatio datii macinae praedicti in dicta civitate a ministris ducis et senatus praedictorum facta fuerit, et eiusdem datii exactio fiat, seu facienda sit, licet nulliter et de facto, et contra sacrorum canonum et generalium conciliorum decreta, id absque expressa Sedis Apostolicae licentia fieri, sub gravissimis censuris et poenis ecclesiasticis, prohibentia;

§ 3. Propterea nos, qui, super universam Ecclesiam a Deo per eius divinae gratiae abundantiam nullo nostro merito constituti, omnium ecclesiarum indemnitate et immunitate tueri tenemur, pro incumbenti nobis officii huiusmodi debito, praemissis, quantum cum Domino possu-

Senatus Venetus tentat in eadem macinae datum exigere.

Omnia super hac re acta nulla declarat Paulus.

CCCXVII.

Facultas archiepiscopo Lugdunensi erigendi quinque monialium monasteria, sub nuncupatione sanctae Ursulae et regulae sancti Augustini, pro puellarum instructione.

**Venerabili fratri archiepiscopo Lugdunensi
Paulus Papa V.
Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.**

Inter universa opera divinae placitati, fundare coenobia, in quibus sapientes virgines accensis lampadibus obviam exeant Christo sponso suo, ac gratum et debitum exhibeant eidem famulatum, non minimum reputamus: cum in eis divinis laudibus glorificetur Altissimus, ac per innocentis vitae merita gloria aeternae beatitudinis acquiratur. Et propterea piis ecclesiarum praesulum ac devotarum personarum id exoptantium votis nos benignos et favorabiles exhibemus, nostram et Sedis Apostolicae desuper mandantes interponi auctoritatem.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecisti, quod in civitate Lugdunensi, in oppidis, seu locis sanctorum Boneti et Chamundi, nec non de Montbrison, ac Rodane et Burgi, tuae Lugdunensis diocesis, nonnullae devotae virgines religionis zelo ductae, et Deo gratam virginitatem servare statuentes, et pro proprio ac peculiari earum instituto, puellarum instructionem et doctrinae christianae circa easdem puellas exercitium assumentes, pia et honestae puellarum educationi consulere, nec non easdem puellas catholicis moribus et virtutibus christianis instruendo laudabiliter sese exercere intendunt. Quare, ut eum quem sibi pro-

1 Ex Regest. in Secret. Brevium.

mus, providere volentes, publicationem datii macinae in dicta civitate, illiusque exactionem, ut praefertur, factas seu faciendas, ac omnia et singula inde sequuta et attentata et innovata quaecumque, et quae deinceps per ducem et senatum huiusmodi illorumque ministros vel alios quoscumque, in auctoritatis ecclesiasticae ac Sedis praedictae et dictae ecclesiae Cenetensis illarumque iurium praeiudicium, publicari, fieri, praecipere, decerni, vel alias attentari et innovari contigerit, tam in genere quam in specie, ex nunc, prout postquam publicata, facta, praecipita, decreta, seu alias attentata et innovata fuerint, de apostolicae potestatis plenitudine, tenore praesentium, irrita, cassa et nulla, ac nullius roboris et momenti esse et fore declaramus, ac irritamus, cassamus et annullamus, ita quod imposterum nullus debeat ex illis effectus subsequi, neque eidem moderno et pro tempore existenti episcopo ullum praedictum inferri, aut illatum ullo modo dici vel censi, minusque ullum duci et senatui praedictis ius acquiri super datii imponendis in eadem civitate, vel alias super iurisdictione aut superioritate in illa exercenda;

§ 4. Et ita per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et sanctae Romanae Ecclesiae cardinales (sublata eis, et eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate) iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus, in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Datum Romae, apud sanctam Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXIII martii MDCXIX, pontificatus nostri anno XIV.

Dat. die 23 martii 1619, pontif. an. XIV.

Proemium.

Nonnullae puar. foeminae in diocesi Lugdunensi monasterium vitam instituere cupiunt pro puellarum instructione.

Clausulae.

Transumptis eidem dari iubet.

Liberum Cenetensis episcopi dominium in urbe Cenetensi.

praedictis monasteria monialium (quarum proprium et peculiare institutum sit puellarum instructioni vacare, illasque in pietate christiana erudire, virtutes, bonos mores, laudabilia et suo sexui convenientia opera et exercitia docere, ac alias ad instar per nos in civitate Burdegalensi, sub datum Romae apud sanctam Mariam Maiorem nonis februarii pontificatus nostri anno xiv, eiusdem instituti erecti monialium monasterii, per nos pariter erigi, et alias ut infra indulgeri summopere desideras. Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut in praemissis opportune providere, et, ut infra, indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 2. Nos igitur, qui divini cultus augmentum, religionis propagationem, ac puellarum educationem huiusmodi sinceris desideramus affectibus, pium tuum studium huiusmodi plurimum in Domino commendantes, dictasque virgines specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et earum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuae, de cuius fide, prudentia, integritate, et religionis zelo plurimum in Domino confidimus, per praesentes committimus et mandamus, quatenus virginibus praedictis in civitatis ac oppidorum seu locorum huiusmodi decentibus et honestis locis monasteria monialium cum ecclesiis, seu cappellis, claustris, dormitoriis, refectoriis, coemeteriis, areis, hortis, hortaliis, cellis, aliisque officinis, et membris necessariis et opportunis construi et aedificari faciendi licentiam et facultatem auctoritate nostra

impertiaris; illaque, postquam sic constructa, et debita convenientique clausura munita, ac sacra et profana suppellectili, aliisque ad divini cultus et monialium inibi introducendarum usum necessariis competenter instructa fuerint, in monasteria monialium, sub invocatione sanctae Ursulae, Ordinis sancti Augustini, pro perpetuis usu et habitatione unius superioris pro quolibet monasterio, et tot aliarum monialium, quot ex illorum redditibus commode sustentari valeant (quae pro eleemosyna dotali quingenta, pro suppellectili vero centum scuta solvere, et, elapso biennio probationis, professionem regularem emittre, perpetuam clausuram servare, et sub regulari observantia dicti Ordinis, ac cura, visitatione, correctione et subiectione tuis, et pro tempore existentis archiepiscopi Lugdunensis, vivere teneantur), et alias, ad instar per nos, ut praefertur, in civitate Burdegalensi erecti monialium monasterii, apostolica auctoritate, perpetuo, sine alicuius praeiudicio, erigas et instituas;

§ 3. Illisque sic erectis et institutis pro eorum dote, ac congrua virginum et monialium inibi pro tempore existentium sustentatione, omnia et singula bona mobilia et immobilia, res, proprietates et iura quaecumque, in quibusvis rebus consistentia et undecumque provenientia, illis per quascumque pias personas in quacumque dispositione, etiam intuitu monialium pro tempore introductarum, vel alias quomodocumque relinquenda et elargienda (ita quod liceat superioribus et monialibus dicti monasterii pro tempore existentibus, bonorum, rerum, proprietatum et iurium huiusmodi, per se, vel alios, earum et dicti monasterii nomine, corporalem, realem et actuaalem possessionem apprehendere, et apprehensam perpetuo retinere, fructusque, redditus et proventus, iura, obventiones et emolumenta

Monasteriis, postquam fuerint erecta, nonnulla concedit privilegia;

exinde provenientia percipere, exigere, levare, ac in suos communes et dicti monasterii usus, utilitatemque convertere, Dioecesani loci vel cuiusvis alterius licentia desuper minime requisita) etiam perpetuo applies et appropries.

Ac praecipue monasteriorum eorumdem administratores deputandi.

§ 4. Ceterum superioribus dictorum monasteriorum (quae de consensu conventuum, seu maioris partis illorum, servata semper forma Concilii Tridentini et constitutionum apostolicarum, eligi debeant) tot, quot videbitur, administratores et gubernatores, qui rerum et bonorum dictorum monasteriorum curam, tutelam et defensionem habeant, ad tempus benevisum constituendi et deputandi, eosque quoties opus fuerit mutandi, deponendi, amovendi, ac alios in illorum locum sufficiendi;

Constitutiones efformandi.

§ 5. Necnon pro salubri regimine et felici statu eorundem monasteriorum, ac conservatione illorum rerum et bonorum, quaecumque statuta et ordinationes (licita tamen et honesta, ac regularibus institutis Ordinis praedicti, ac regulis et constitutionibus a te forsitan praescriptis, seu praescribendis, minime contraria, et per te, seu pro tempore existentem archiepiscopum Lugdunensem examinanda) condendi, et pro temporum varietate commutandi, alterandi, modificandi, limitandi, corrigendi, et alia de novo, previa examinatione et approbatione tuis, seu pro tempore existentis archiepiscopi Lugdunensis huiusmodi, edendi, licentiam et facultatem impertiaris.

Etiam quae privilegia, iuris cetera Ordinis sancti Augustini monasteria tenentur.

§ 6. Denique monasteriis per te vigore praesentium, ut praefertur, erigendis, illorumque superioribus, monialibus et personis, ut omnibus et singulis privilegiis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, praerogativis, indultis et gratiis, ac indulgentiis, quibus quaecumque alia Ordinis praedicti monasteria, illorumque moniales, personae ac bona, de iure, usu,

privilegio, consuetudine, aut alias quomodolibet, utuntur, fruuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, frui, potiri et gaudere possunt et poterunt quomodolibet in futurum, pariter et pariformiter ac absque ulla prorsus differentiâ, dummodo sint in usu, et sacris canonibus ac conciliorum generalium decretis non contrariantur; uti, frui, potiri et gaudere libere et licite valeant, in omnibus et per omnia, perinde ac si monasteriis per te erigendis, ut praefertur, illorumque superioribus et monialibus, particulariter, specificè, nominatim et specialiter, ac expresse concessa fuissent, concedas et indulgeas.

§ 7. Praeterea, ut supradictae virgines peculiare quod cupiunt, institutum alias virgines et puellas catholicis moribus et virtutibus instituendi amplecti valeant, illudque in eisdem monasteriis deinceps perpetuo observetur, infrascriptas constitutiones sancias: ut nimirum, praeter virgines et viduas ad habitum et professionem regulares in eisdem monasteriis introducendas pro institutione virginum et puellarum, aliae etiam piae mulieres coniugatae, in casibus tamen a sacris canonibus et Concilio Tridentino permissis tantummodo, et non aliter, in socias huius pii instituti (quae earundem etiam puellarum institutioni una cum praedictis religiosis, intra claustra tamen eorundem monasteriorum, in loco a cellis et habitatione religiosarum separato, vacent) recipi possint. Harum autem religiosarum, aliae novitiae, aliae sorores, et aliae mulieres, aliae vero sociae vocentur; novitiae quidem, propter sexus infirmitatem et temporum malitiam ad duos annos in probatione erunt, nec ipsi anni ante decimum sextum cuiusque earum aetatis annum completum finiuntur, nec convictu cum aliis communi, quoad fieri potest, sed seiuncto, licet intra claustra, seorsumque a professis utantur; sorores vero, decursis

Peculiare constitutiones omnes imponit.

Paulus facultatem archiepiscopo concedit monasteria erigendi cum conditionibus hic expressis.

duobus probationis annis, professionem regularem emittant; matres autem post vigesimum quintum annum aetatis, aut decimum religionis, incumbere teneantur institutioni puellarum per se et per sorores gratis (primo quidem in pietate et virtute christianâ virgine dignâ, docendo christianae similiter doctrinae summam, rationem examinandae conscientiae, confitendi peccata, communicandi, sacrum audiendi, precandi, rosarium recitandi, meditandi, libros pios lectitandi, spiritualia cantica modulandi, vitia eorumque occasiones vitandi, virtutes, et opera misericordiae exercendi, deinde legendi, officia denique christiana praestandi; deinde vero, ut ad hanc institutionem alliciantur, et ab haereticis, impurisque abdicentur scholis, virgines primis legendi scribendique rudimentis, deinde variis acu laborandi modis, omnibus demum artibus honestis, quae ingeniam virginem decent, instituentur); postremo sociae ex religiosis dicantur, quae, editis ceterarum votis, in re familiari tractandâ solum occupabuntur, neque in matres eligi unquam possint.

Subiecti Ordinaril iurisdictioni.

§ 8. Subiectae sint omnes tibi et pro tempore existenti archiepiscopo Lugdunensi, iuxta sacri Concilii Tridentini decreta, nec unquam sub regularium curâ, sive per se, sive per alios, quovis praetextu vel auctoritate, redigi possint: tua et pro tempore existents archiepiscopi Lugdunensis potestas in illas sit, iuxta praedicti Concilii Tridentini decreta, ac praedictum institutum et praesentes constitutiones: quae ut sancte observentur, tu earum visitationem instituas, iuxta praedicti Concilii Tridentini decreta, et formulam ab Ecclesiâ Romanâ praescriptam, quae sanctissime retineatur.

De confessario.

§ 9. Confessarius a te illis deputetur ad tui libitum; isque aetate et moribus gravis, fidei, vitae, famaeque integrae ac exemplaris, in theologia et spiritualibus rebus

bene versatus sit; a quo institutiones, exhortationes et sacramenta omnes recipiant: ei autem, praeter victum et habitationem, proximam quidem, sed parietibus firmis seiunctam, ac nullo prospectu vel aditu in septa religiosa perviam, salarium arbitrio tuo et pro tempore existents archiepiscopi imponetur in annos singulos.

§ 10. Superior, quae prima vocabitur, e monialibus eligatur ante festum Annunciationis beatae Mariae Virginis, vel, si mors primae durante illius officio intervenit, altero post eius exequiarum die, servatâ in reliquis semper formâ conciliorum generalium, necnon constitutionum apostolicarum. Prima, electa ut dictum est, postquam a te seu pro tempore existente archiepiscopo Lugdunensi confirmata fuerit, primo quoque tempore secundam (quae ad ordinis domestici et regularum observantiam iuvet, ipsiusque aegrotae aut sibi vacantis ad brevè tempus vices gerat, quomodo et quatenus illi expedire videbitur) eliget. Procuratricem etiam de sororibus sibi ipsa leget, auditis matrum iudiciis; editam item, et magistram scholae, de matribus, exploratis pariter secreto sententiis matrum, quibus se, nisi quid melius in Domino ipsi videbitur, semper conformabit; officiales demum reliquas, communicato cum matribus et sororibus, quibus videbitur, consilio, instituet, aut confirmabit. Consiliarias tamen habebit tres cum discretâ ad regimen commune et res ordinarias, quas singulatim sic deliget tota congregatio, ut, de tribus quae plura matrum suffragia habuerint, ea electa sit, in quam deinde plura suffragia secreta convenerint.

Superioris, seu primae, electionis et officio.

§ 11. Finis omnium hic erit, ut salutis, perfectionisque propriae, atque alienae studeant. Ex hoc instituto vestitus et victus communis, ad modestiae paupertatisque religiosae et Ecclesiae normam, nullâ

Religiosae constitutions.

4 Edit. Main. legit habuerit (n. r.).

ordinariâ corporis afflictione constitutâ, praeter ieiunium singulorum dierum sabbati et vigiliarum festivitatum beatae Mariae Virginis, sed extraordinaria, quam superior praescribet, aut sua cuique perfectio suadebit, cum iudicio confessarii, et primae assensu, erit. Clausura religiosissime observabitur, ut institutum fert, ac ne medicus quidem, aut chirurgus, vir denique nullus, aut femina intrabit unquam habitationis religiosae septa, nisi de licentiâ tuâ seu pro tempore existents archiepiscopi Lugdunensis in scriptis, ac campanae dato signo, et primâ praesente, cum duabus antiquissimis matribus. Et quamvis maximo olim cum fructu animarum et famularum in Gallia factum id fuisse dicatur, non est visum tamen expedire instituti huius religiosi, ut in eisdem aedibus cum ipsis seculares puellae convivant et instituantur: amplum atrium ad alterum ecclesiae latus, intra tamen monasteriorum huiusmodi clausuram, ex aedibus circum extractis fiet, ad quod cum matres et sorores magistrae docendi causa signo scholae ultimo audito accedent, portae geminae, exterior scilicet et interior, obseratae erunt, ac in illud assistrice praesente, binae et binae ingredientur ante et post meridiem, unde se post duas circiter horas recipient in religiosa claustra, ut his oclusis, et non ante, portae atrii in publicum reserentur, et puellae domum quaeque suam recedant, quae non erunt convictrices. Hoc autem introducendi puellas non convictrices, ad nostrum et Sedis Apostolicae beneplacitum tantum duret. Convictrices autem in suum cubiculum se quaeque recipient, ac in loco separato ab habitatione religiosarum, sed intra eandem clausuram, inhabitabunt, intra quam clausuram aliae personae seculares praeter supradictas admitti non possint. His omnibus duae praerunt, ex matribus una, altera ex sororibus, quibus socia ad reu-

familiarum una item adiungetur. Sub his autem, quae interius, et intra claustra, ac intra ecclesiam simul habitabunt, singulae per singula contubernia puellarum seculares praefectae maturiores, quae fere vel commoditatem expectent admissionis, vel ad probationem maiorem differantur. Confessio etiam generalis totius vitae in ingressu, et deinceps ad libitum cuiusque monialis, fiat. Quotidianae pietatis exercitationes erunt meditatio matutina per horam, sacrum examen ante meridianum et serotinum, rosarii per tres partes et mysteria triplicia recitatio mane, mediâ die, et vespere, litaniae sub noctem, et praeter haec, quoad matres, parvum beatae Virginis Mariae officium, vesperae cum cantu diebus dominicis, et doctrina christiana ante vel post vespas cum brevi explicatione illius per virum aliquem doctum faciendâ, cum pridie habita fuerit religiosi exhortatio accomodata post litanias lauretanas: a choro, et psallendi onere, ut institutioni puellarum vacare commodius possint, exemptae erunt. Lectio regularum et instituti frequentissima, librorumque spiritualium, cum privati, tum communiter ad mensam, et cum aliquid operis quieti fiet propter institutionem puellarum; quidquid operis facient religiosae primum ad ipsarum et domus necessarios usus, deinde ad ecclesiarum religiosorum et pauperum subsidium conferetur, ut corporalibus, purificatoriis, altaris mappis ablendis, sarricendis, conficiendis vestibus, item lineis et linteis suendis, et similibus demum charitatis officiis. Et melius illarum famae et necessitatibus provideatur, provisor deligetur idoneus, qui pensiones ipsarum et redditus colligat, et procuratrici reddat. Assistrices item tres, vel quatuor, matronae lectissimae, quae vicissim per hebdomadas suas assistant quotidie cum fores atrii reserabuntur, et observabuntur. His autem et confessariis commu-

nicabuntur omnia bona et gratiae totius domus, et privatim rosaria pro ipsis benefactoribus singula quotidie a singulis recitabuntur; reliqua enim duo pro Ecclesia Sancta, Summo Pontifice, cardinalibus, archiepiscopo Lugdunensi pro tempore existente partim, partim pro religiosis Ordinibus, et viris a quibus iuvantur in spiritu, Deo, beataeque Virgini offerentur. Nihil autem supradictorum, praeter vota, obliget ad peccatum vigore instituti aut praecepti, nisi ex natura rei et communi iure, sed ad ea omnia diligentissime et perfectissime observanda omnes amore Dei et professionis studio excitentur. Poenitentiae tamen delinquentibus imponentur pro defectus qualitate, ut prima iudicaverit. Iurabit tandem prima coram confessario se nihil contra institutum facturam, aut permissuram scienter, quod ad alias et regimen pertineat, si praesertim ab alia quavis adeoque minima ex sociis aut externis admonetur, et consiliariae cum discretâ adeoque in re gravi maior pars matrum sic censeant¹; sed omni ope et operâ in Domino admitetur, ut silentium humilitas, obedientia, devotio, charitas, ceteraeque virtutes, observantia religiosa, et huius instituti forma² in sua familiâ semper elucescant: super quibus omnibus et singulis plenam, liberam et amplam facultatem dictâ auctoritate, tenore praesentium, concedimus et imperimus.

Derogatio contrariorum.

§ 12. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon etiam Ordinis erigendi³ (etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illi, eiusque superioribus et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibus-

¹ Edit. Main. legit *censeat* (n. T.).

² Ibid. legitur *formam* (n. T.).

³ Edit. Main. habet *eligendi* (n. T.).

vis decretis, in contrarium forsitan quomodolibet concessis, confirmatis approbatis et innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et individua mentio habenda foret, illorum tenores praesentibus pro expressis habentes, hac vice specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die x aprilis MDCXIX, pontificatus nostri anno XIV.

Dat. die 10 aprilis 1619, pontif. an. XIV.

CCCXVIII.

*De ambitu fratribus Minoribus de Observantia Ordinis sancti Francisci, eorumque superioribus interdicto*¹.

Paulus Papa V,
ad perpetuam rei memoriam.

Admonemur pastoralis officii nostri debito diligentius prospicere, ne religiosis, qui regularem vitam professi seculo renunciarunt, ad dignitates et officia per emendicata suffragia ambitiosus pateat accessus.

§ 1. Quocirca, motu proprio, et ex certâ scientiâ nostrâ, ac de apostolicae potestatis plenitudine, dilectis filiis ministro generali ac provincialibus, et reliquis Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum praelatis, nunc et pro tempore existentibus, in virtute sanctae obedientiae, ac sub excommunicationis poenâ ipso facto incurrendâ, praecipimus et mandamus, ne ad instantiam et requisitionem quarumcumque personarum, tam laicarum quam ecclesiasticarum, extra dictum Ordinem constitutarum, etiam cardinalatus honore et quacumque seculari dignitate et excellentiâ, etiam ducali, regali, imperiali fulgentium, cuius praedicti Ordinis reli-

¹ Similes prohibitiones pro aliis fratribus hâc postea sequuntur, et aliae habentur in tomo praecedenti (n. T.).

Exordium.

Prohibitio ambitus de quo in rubrica.

CCCXIX.

In idem argumentum, pro Ordine fratrum Minorum Ordinis sancti Francisci Conventualium.

Paulus Papa V,
ad perpetuam rei memoriam.

Admonemur pastoralis officii nostri debito diligentius prospicere, ne religiosis, qui regularem vitam professi seculo renunciarunt, ad dignitates et officia per emendicata suffragia ambitiosus pateat accessus.

§ 1. Quocirca, motu proprio, et ex certâ scientiâ nostrâ, deque apostolicae potestatis plenitudine, dilectis filiis ministro generali, ac provincialibus, et reliquis Ordinis fratrum Minorum Conventualium sancti Francisci praelatis, nunc et pro tempore existentibus, in virtute sanctae obedientiae, ac sub excommunicationis poenâ ipso facto incurrendâ, praecipimus et mandamus, ne ad instantiam et requisitionem quarumcumque personarum tam laicarum quam ecclesiasticarum extra dictum Ordinem constitutarum, etiam cardinalatus honore ac quacumque seculari dignitate et excellentiâ, etiam ducali, regali, et imperiali fulgentium, cuius dicti Ordinis religioso ullam gratiam concedere vel poenas aliquas remittere, seu gradus, honores, dignitates, officia, administrationes, functiones et praelaturas eiusdem Ordinis concedere audeant.

§ 2. Quinimo dicti Ordinis fratres et religiosos, qui, contra decreta, hac viâ et his mediis per conquistos favores et suffragia aliquid sibi procuraverint, ad talia et similia, ac etiam maiora in eodem Ordine consequenda, perpetuo inhabiles declaramus.

§ 3. Insuper dictis religiosis et fratribus eiusdem Ordinis quibuscumque sub eisdem poenis praecipimus, et expresse interdiciamus, ut non solum in praemis-

gioso ullam gratiam concedere, vel poenas aliquas remittere, seu gradus, honores, dignitates, officia, administrationes, functiones, et praelaturas eiusdem Ordinis concedere audeant; quinimo dicti Ordinis fratres et religiosos, qui, contra decreta, hac viâ et his mediis per conquistos favores et suffragia aliquid sibi procuraverint, ad talia et similia, ac etiam maiora in eodem Ordine consequendo, perpetuo inhabiles declaramus. Insuper dictis religiosis et fratribus eiusdem Ordinis quibuscumque sub eisdem poenis praecipimus, et expresse interdiciamus, ut non solum in praemissis omnibus favores huiusmodi minime procurare, sed nec etiam sponte oblatos, aut ab eis minime procuratos, recipere, et similiter ne ad hunc effectum munera aliqua praedictis personis exhibere audeant seu praesumant.

Derogatio contrariorum.

§ 2. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, dictique Ordinis statutis et consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque: aut si Ordini et fratribus praedictis communiter aut divisim ab Apostolicâ sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§ 3. Volumus autem, quod praesentium litterarum transumptis etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xviii aprilis MDCXIX, pontificatus nostri anno XIV.

Dat. die 18 aprilis 1619, pontif. an. XIV.

Exordium.

Prohibitio ambitus conventualibus sancti Francisci.

Se aliud peremptorium. De favore poenitentiarum. In rubrica.

Nec etiam sponte oblatos recipere possunt.

sis omnibus favores huiusmodi minime procurare, sed nec etiam sponte oblatos aut ab eis minime procuratos recipere, et similiter ne ad hunc effectum munera aliqua praedictis personis exhibere audeant seu praesumant.

Derogatio
constitutorum.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, dictique Ordinis statutis et consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque: aut si Ordini et fratribus praedictis communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§ 5. Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quae presentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris die iv septembris MDCXIX, pontificatus nostri anno xv.

Dat. die 4 septembris 1619, pontif. an. xv.

CCCXX.

In idem argumentum, pro Ordine fratrum Minimorum sancti Francisci de Paula¹.

¹ Congregationem istorum fratrum approbavit Sixtus VI in Const. vi *Sedes* (in h. n. edit. vii, tom. v, pag. 213). Regulam vero ipsorum confirmavit Iulius II in sua Const. xii *Dudum*, ibidem, pag. 424. Transitumque ad Cappucinos et e contra prohibuit Pius V in Constitut. lxxvii *Sedis* in tom. vii, pag. 617. Qui etiam postea dictum Ordinem inter Mendicantium Ordines connumeravit in Const. lxx *Apostolicae* (in h. n. edit. lxxv ibid., pag. 633). Et postea capitulum generale

Paulus Papa V,
ad perpetuam rei memoriam.

Admonemur pastoralis officii nostri debito diligentius prospicere, ne religiosi, qui regularem vitam professi seculo renunciarunt, ad dignitates et officia per emendicata suffragia ambitiosus pateat accessus.

Prooemium.

§ 1. Quocirca, motu proprio, et ex certa scientia nostra, ac de apostolicae potestatis plenitudine, dilectis filiis correctori generali, ac provincialibus, et reliquis Ordinis fratrum sancti Francisci de Paula Minimorum nuncupatorum praelatis, nunc et pro tempore existentibus, in virtute sanctae obedientiae, ac sub excommunicationis poenam ipso facto incurrendam, praecipimus et mandamus, ne ad instantiam et requisitionem quarumcumque personarum, tam laicarum quam ecclesiasticarum, extra dictum Ordinem constitutarum, etiam cardinalatus honore et quacumque seculari dignitate et excellentia, etiam ducali, regali, et imperiali fulgentium, cuivis dicti Ordinis religioso ullam gratiam concedere, vel poenas aliquas remittere, seu gradus, honores, dignitates, officia, administrationes, functiones, et praelaturas eiusdem Ordinis concedere audeant; quinimo dicti Ordinis fratres et religiosos, qui, contra decreta, hac via et his mediis per conquisitos favores et suffragia aliquid sibi procuraverint, ad talia et similia, ac etiam maiora in eodem Ordine consequenda, perpetuo inhabiles declaramus. Insuper dictis religiosi et fratribus eiusdem Ordinis quibuscumque sub eisdem poenis praecipimus et expresse interdiximus, ut non solum in praemissis omnibus favores huiusmodi minime procurare, sed nec etiam sponte oblatos aut ab eis minime procuratos recipere, et si quolibet sexennio celebrari, officialiumque durationis tempus statuit istemet Paulus in Const. xv *Cum sicut*, tom xi, pag. 229.

Prohibitio
ambitus de quo
in rubrica.

militer ne ad hunc effectum munera aliqua praedictis personis exhibere audeant seu praesumant.

Abrogatio
contrariorum.

§ 2. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, dictique Ordinis statutis et consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque: aut si Ordini et fratribus praedictis communiter aut divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Transumptorum
fides.

§ 3. Volumus autem, quod praesentium litterarum transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud sanctam Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris die vi septembris MDCXIX, pontificatus nostri anno xv.

Dat. die 6 septembris 1619, pontif. an. xv.

CCCXXI.

Extensio indulti recitandi officium et missam celebrandi de beato Thoma a Villanova ad omnes fratres Ordinis Eremitarum sancti Augustini regnorum Hispaniarum, et ad quoscumque utriusque sexus regulares, ac etiam presbyteros seculares in oppido de Villanova commorantes.

Paulus Papa V,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

In supremo apostolatus solio, meritis licet insufficientibus, divina dispensatione constituti, ad ea, per quae servorum Christi

honos et veneratio in terris promoveatur, iuxta creditum nobis desuper apostolicae servitutis officium, libenter intendimus, et piis christifidelium praesertim catholicorum regum id exoptantium votis libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

§ 1. Alias siquidem, nomine dilectorum filiorum prioris generalis et aliorum superiorum necnon fratrum Ordinis Eremitarum sancti Augustini nobis exposito, quod bonae memoriae Thomas a Villanova eiusdem Ordinis, dum vixit, professor, ac archiepiscopus Valentinus, multis et eximiis virtutum, gratiarum et miraculorum donis a Domino illustratus fuerat, et propterea non solum universus Ordo praedictus, sed etiam charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum rex catholicus, ac venerabilis frater Isidorus archiepiscopus Valentinus, necnon dilecti filii capitulum et canonici ecclesiae Valentinae, ac deputati, electi, et sindyci regni et civitatis Valentiae nobis humiliter supplicari fecerunt, ut, donec canonizationis honor dicto Thomae a Villanova ab Apostolica Sede haberetur, idem Thomas a Villanova Beatus vocari, et de eodem officium et missa, ut infra, recitari posset;

§ 2. Nos, re prius per venerabiles fratres nostros S. R. E. cardinales sacris ritibus praepositos, quibus eam examinandam mandaveramus, mature discussa, de eorumdem cardinalium consilio, huiusmodi supplicationibus inclinati, ut ipse bonae memoriae Thomas a Villanova in posterum Beatus nuncupari, atque singulis annis die xviii septembris in toto regno Valentinae a religiosi eiusdem Ordinis sancti Augustini, tam fratribus quam monialibus, et in dicta civitate Valentina, ubi eius corpus requiescere asserebatur, et dioecesi Valentina, cuius per undecim an-

Ad preces
Ordinis Eremitarum
sancti Augustini et regis
catholici.Hic Pontifex
concessit Thomae
a Villanova Beatum
nuncupari et
xviii septembris
ab Ordine officium
recitari et
missam celebrari.

nos archiepiscopus fuit, ut praefertur, ab omnibus utriusque sexus regularibus personis, ac etiam presbyteris et clericis secularibus, de eo tamquam de Beato iuxta rubricas breviarii et missalis romani de communi Confessoris Pontificis officium recitari et missa celebrari respective posset, apostolicâ auctoritate perpetuo concessimus et indulimus, prout in aliis nostris in simili formâ Brevis desuper expeditis litteris, quarum tenores praesentibus pro sufficienter expressis haberi volumus, plenius continetur¹.

Et ad alias eorundem praesentium.

§ 3. Cum autem, sicut pro parte prioris generalis, ac superiorum et fratrum praedictorum denuo nobis nuper expositum fuit, tam dictus Philippus rex, quam Ordo praedictus, nec non dicti deputati, electi et sindici, concessionem et indultum praedicta ad universum Ordinem sancti Augustini huiusmodi, ac etiam ad oppidum Villanovae de los Infantes nuncupatum, Toletanae dioecesis, unde dictus Thomas oriundus esse asseritur, per nos auctoritate apostolicâ extendi summopere desiderent:

Concessionem praedictam ampliat.

§ 4. Nos, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc iterum porrectis inclinati, de eorundem fratrum consilio, quod de cetero perpetuis futuris temporibus ab omnibus utriusque sexus eiusdem Ordinis sancti Augustini religiosi in Hispania, nempe in regnis Castellae, Aragoniae et Cathaloniae commorantibus, necnon in oppido de Villanova de los Infantes praedicto, ubi dictus Thomas natus et educatus esse asseritur, ab omnibus etiam utriusque sexus regularibus, ac etiam presbyteris et clericis secularibus officium et missa de eodem Thoma a Villanova, servatâ aliâs in omnibus et per omnia litterarum praedictarum formâ et tenore, recitari et celebrari respective libere et licite possit et

¹ Quas vide supra pag. 426 (A. T.).

valeat, auctoritate praedictâ, tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

§ 5. Non obstantibus omnibus illis, quae in eisdem litteris nostris volumus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogat contrariis.

§ 6. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Concessionis transumptis credi mandat.

Datum Romae, apud sanctam Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxiv septembris MDCXIX, pontificatus nostri anno xv.

Dat. die 24 septembris 1619, pontif. an. xv.

CCCXXII.

Beatificatio venerabilis Francisci Xaverii sacerdotis Societatis Iesu, cum facultate recitandi officium, ac celebrandi missam de communi Confessoris non Pontificis quotannis die 11 decembris.

Paulus Papa V,
ad perpetuam rei memoriam.

In Sede Principis apostolorum, nullis licet nostris suffragantibus meritis, a Domino constituti, piis fidelium votis, quibus virtutum Dominus in servis suis honorificatur, libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis.

Exordium.

§ 1. Sane, pro parte dilectorum filiorum praepositi generalis ac presbyterorum Societatis Iesu nobis nuper expositum fuit, quod bonae memoriae Franciscus Xaverius eiusdem Societatis, dum vixit, presbyter, multis et eximiis virtutum, gratiarum et miraculorum donis a Domino illustratus fuit. Quapropter praepositus et presbyteri praedicti nobis humiliter supplicari fecerunt, ut, donec canonizationis

Superiores Societatis Iesu supplicarunt huic Pontifici pro beatificatione Francisci Xaverii dictae Societatis professoris.

honorem (quem dicto Francisco Xaverio, ob eius excellentia merita, aliquando, divinâ adspirante gratiâ, habitum iri sperant) ab Apostolicâ Sede impetrent, idem Franciscus Xaverius Beatus vocari, ac de eodem officium et missa, ut infra, recitari et celebrari respective possit.

Qui dictum Franciscum de cetero Beatum nuncupari, ac die 11 decembris de eo officio recitari et missam celebrari posse indulget.

§ 2. Quare nos, re prius per venerabiles fratres nostros S. R. E. cardinales sacris ritibus praepositos, quibus eam examinandam mandavimus, mature discussâ, de eorumdem cardinalium consilio, huiusmodi supplicationibus inclinati, ut ipse bonae memoriae Franciscus Xaverius in posterum Beatus nuncupari, atque de eo die secundâ decembris, qua obdormivit in Domino, ab omnibus religiosi dictae Societatis ubique terrarum existentibus, in eorum ecclesiis, necnon in omnibus regnis Indiae Orientalis, in quibus per undecim continuos annos christianam religionem disseminavit, ac longe lateque propagavit, item et in oppido Vavier nuncupato, Pampilonensis dioecesis, unde ipse Franciscus Xaverius oriundus esse asseritur, ab omnibus utriusque sexus regularibus ac etiam presbyteris et clericis secularibus iuxta rubricas breviarii et missalis romani de communi Confessoris non Pontificis officium recitari et missa celebrari respective libere et licite valeat, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, perpetuo concedimus et indulgemus.

Contrarius derogat.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptisque dictae concessionis fidem dari praecipit.

§ 4. Volumus autem, quod praesentium litterarum transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem,

sub annulo Piscatoris, die xxv octobris MDCXIX, pontificatus nostri anno xv.

Dat. die 25 octobris 1619, pontif. anno xv.

CCCXXIII.

Ferdinandus imperator a censuris ad cautelam cum complicibus absolvitur ob amotionem cardinalis Cleselii ab aulâ caesarea¹.

Charissimo in Christo filio nostro Ferdinando Romanorum regi in imperatorem electo Paulus Papa V.

Charissime in Christo fili noster, salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Cum, sicut maiestas tua per litteras suas die tertiâ mensis maii proxime praeteriti datas, necnon per quondam Tiberium Carnevalium ad nos infrascriptâ de re a maiestate tuâ specialiter destinatum nobis exponi fecit, tu, unâ cum bonae memoriae Maximiliano archiduce Austriae, adeo necessariis rationibus et causis ad dilectum filium nostrum Melchiorum S. R. E. presbyterum cardinalem Cleselium nuncupatum, ecclesiae Viennensis ex concessionem et dispensationem apostolicâ praesulem, ab aulâ clarae memoriae Matthiae Romanorum regis in imperatorem electi amovendum et in tuto loco in oppido Geniponti nostro nomine custodiendum permotus fueris², ut in eâ re nihil a te peccatum, sed religioni catholicae et reipublicae nec non Statibus domus Austriae consultum fuisse reperias, nec propterea absolute a praemissis, quamvis ad cautelam, tibi opus esse existimas; nihilominus, quando per dilectum filium magistrum Fabritium Verospium cappellanum nostrum et causarum palatii apostolici auditorem, a nobis de hoc negotio ad maiestatem tuam missum, absolute

Ferdinandi patris.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Edit. Man. legit fuerit (A. T.).

a praemissis saltem ad cautelam te indigere nostro nomine tibi significatum fuerit, maiestas tua pro sua in nos et hanc sanctam Sedem observantia ac obsequendi studio rem hanc ad nostram voluntatem et arbitrium, cui, ut princeps catholicus parebit, reiecerit, et idcirco dictus quondam Tiberius inhaerendo litteris tuis huiusmodi absolutionem ad cautelam a praemissis nomine tuo pro te et aliis, quorum opera et consilio in eisdem praemissis usus fuisti, a nobis petierit, promittens huiusmodi petitionem, maiestatis tuae approbatione et ratificatione ratam, validam futuram, prout in supplici libello eiusdem Tiberii sub die III mensis iunii proxime praeteriti nobis exhibito plenius continetur:

Pontificis benignitas.

§ 2. Nos, ad grandia maiestatis tuae in nos et Apostolicam Sedem fidei et observantiae atque adeo in religionem catholicam merita paternae considerationis dirigentes intuitum, supplicationibus praedictis nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, re prius cum nonnullis venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, prudentia, doctrina, et pietate eximiis, communicata, et mature examinata, te, et eorum singulos, quorum opera et consilio in praemissis usus fuisti, ut praefertur, ab excommunicatione maiori, necnon aliis quibuscumque censuris et poenis ecclesiasticis ob praemissa omnia et singula quomodolibet incursis, qualescumque sint, apostolica auctoritate, tenore praesentium, ad cautelam absolvimus, et absolutos esse et fore decernimus et declaramus, necnon in pristinum, et eum, in quo ante praemissa quomodolibet maiestas tua et illi eratis, statum et gradum in omnibus et per omnia plenarie restituimus, reponimus et reintegramus.

Derogatio contrariorum.

§ 3. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibus, generalibus, et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordina-

tionibus, privilegiis, indultis et litteris apostolicis, etiam extravagantibus, et in corpore iuris clausis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem, quod poenitentiam, quam tibi et aliis praedictis confessarius idoneus propter praemissa iniungendum duxerit, adimplere omnino teneamini.

Poenitentia a confessario imponenda.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxv octobris MDCXIX, pontificatus nostri anno xv.

Dat. die 25 octobris 1619, pontif. an. xv.

CCCXXIV.

Nuncio apostolico in Poloniae regno committitur dismembratio decimarum manipularium praefecturae Lomzensis a mensa episcopali Plocensi, earumque unio mensae capitulari pro distributionum quotidianarum augmento¹.

Paulus Episcopus,
servus servorum Dei,

Dilecto filio nostro et Sedis Apostolicae nuncio in regno Poloniae residenti, salutem et apostolicam benedictionem

Exordium.

Debitum pastoralis officii nobis ex alto commissi nos admonet et inducit, ut ad ea, per quae ecclesiarum quarumlibet, praesertim cathedralium, earumque mensarum capitularium, necnon personarum divinis laudibus in ipsis ecclesiis insistentium commoditatibus consulitur, et necessitatibus occurritur, libenter intendamus, ac in his eiusdem officii nostri partes favorabiliter interponi mandemus, prout, personarum, rerum et temporum qualitatibus diligenter pensatis, conspiciamus in Domino salubriter expedire.

§ 1. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte venerabilis fratris nostri Henrici episcopi Plocensis, ac dilectorum filiorum capituli et canonicorum ecclesiae Plocensis,

Petitio episcopi et capituli.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

petitio continebat, quod fructus, redditus et proventus mensae capitularis dictae ecclesiae temporum iniuria adeo imminuti fuerint, ut, propter illorum ac distributionum quotidianarum tenuitatem, pauci admodum eiusdem ecclesiae canonici divinis officiis, in ea celebrari solitis, interesse, easdemque distributiones lucrari eurent. Verum praedictus Henricus episcopus, id pro sui pastoralis officii debito provide considerans, ac alias animos eorundem canonicorum ad laudes divinas in eadem ecclesia alacrius et ferventius decantandas incitare cupiens, quasdam decimas manipulares nuncupatas ex bonis regalibus praefecturae Lomzensis ad mensam suam episcopalem Plocensem legitime spectantes, annui redditus bis mille florenorum Polonicorum, mille scuta auri circiter, ut asseritur, constituentium (licet octingenti floreni huiusmodi monetae, nec non quadringenta scuta paria conficientes, eidem mensae episcopali ad praesens¹ obveniant, ex quo residuum illorum quibusdam particularibus personis ipsius ecclesiae canonicis per dicti Henrici episcopi praedecessores tunc existentes episcopos Plocenses ad eorum vitam concessum² fuit), eidem mensae capitulari pro augmento distributionum quotidianarum huiusmodi (cum hoc tamen, quod eiusdem ecclesiae capitulum et canonici praedicti, et pro tempore existentes, sexcentos collegio dilectorum filiorum vicariorum dictae ecclesiae, et quadringentos florenos similes seminario puerorum ecclesiastico Plocensi ex dictis bis mille florenis quolibet anno dare et assignare debeant et teneantur) concedere et assignare proponat³: et, si

¹ Haec videretur aliquod deesse ex. g. *tantummodo* (R. T.).

² Erronee edit. Main. legit *concessus* (R. T.).

³ Nil praecessit a quo regatur huiusmodi subiunctivum: et propterea legendum videretur *proponat* (R. T.).

dictae decimae ex nunc, prout postquam omnes ad praedictam mensam episcopalem, per obitum modernorum eas seu earum partes percipientium in vim concessionum, ut praefertur, factarum, redierint, ab eadem mensa episcopali (cuius fructus, redditus, et proventus pro commoda episcopi Plocensis pro tempore existentis sustentatione et manutione, et detractis huiusmodi decimis, abunde sufficiunt) dismembrarentur, illaeque, sic dismembratae et separatae, dictae mensae capitulari¹ pro huiusmodi distributionum quotidianarum augmento applicarentur et appropriarentur, ut infra, ex hoc profecto feliciori eiusdem ecclesiae statui et canonicorum eorundem commoditatibus cum non modico divini cultus splendore et incremento satis opportune consuleretur, nec propterea dicta mensa episcopalis aliquod sentiret gravamen. Quare pro parte Henrici episcopi, capituli, ac canonicorum praedictorum nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus in praemissis opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 2. Nos igitur, certam de praemissis notitiam non habentes, dictumque Henricum episcopum, ac capituli, et canonicorum huiusmodi singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, necnon veriores aliarum unionum, annexionum, incorporationum, applicationum et appropriationum, dictae mensae capitulari hactenus factarum, tenores ac datas, decimarum quoque huiusmodi valores praesentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, discretioni

Dismembratio et respectiva unio, de quibus in rubrica, nuncio apostolico committitur.

¹ Perperam edit. Main. legit *episcopali* (R. T.).

tuæ per præsentibus committimus et mandamus, quatenus, constituto tibi prius legitime de præmissis, dictas decimas cum omnibus earum iuribus et pertinentiis universis ab eadem mensâ episcopali ex nunc, prout postquam omnes ad eam redierint, ut præfertur, auctoritate nostrâ perpetuo dismembres et separe; illasque sic dismembratas et separatas prædictæ mensæ capitulari pro augmento distributionum quotidianarum prædictarum, dictâ auctoritate nostrâ, etiam perpetuo applices et appropries; ita quod liceat modernis prædictis ac pro tempore existentibus capitulo et canonicis eiusdem ecclesie, per se, vel alium, seu alios eorum nomine, partis non concessas, ex nunc, residui vero decimarum huiusmodi, postquam per obitum singulorum canonicorum illas seu earum partes nunc percipientium vacare ac aliâs ad mensam episcopalem redire contigerit, simul vel successive, facto loco vacationi huiusmodi, corporalem, realem et actualem possessionem apprehendere, et apprehensam perpetuo retinere, illasque percipere, exigere, levare, arrendare, locare, dislocare ac (¹ donationem ex eis sexcentis pro collegio, et aliis quadringentis florenis huiusmodi pro seminario prædictis, per dictos capitulum et canonicos, ut præfertur, postquam tamen omnium decimarum prædictarum possessionem adepti fuerint, modo et formâ præmissis, et interim pro ratâ possessarum, collegio et seminario huiusmodi dandis et assignandis, ita quod ad id per Ordinarium loci nunc et pro tempore existentem, etiam per censuras ecclesiasticas cogi, possint) in suos et dictarum distributionum quotidianarum usus et utilitatem convertere, Dioecesani loci vel cuiusvis alterius licentiâ desuper minime requisitâ.

¹ Forsan hic deest præp. post vel præter (R. T.).

§ 3. Nec non præsentibus nostras litteras sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, seu regulis, vel constitutionibus, etiam revocatoriis unionum et annexionum et incorporationum effectum non sortitarum, etiam per quoscumque Romanos Pontifices successores nostros, etiam in crastinum assumptionis cuiuslibet ipsorum ad summi apostolatus apicem fieri solitis, minime ¹ comprehendendi, sed semper et perpetuo ab eis exceptas, et, quoties illae emanabunt, toties in pristinum et validissimum statum, etiam sub posteriori datâ per modernos prædictos ac pro tempore existentes eiusdem ecclesie capitulum et canonicos quocumque eligendâ, restitutas, repositas et plenarie reintegratas, ac de novo concessas esse et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere; ac ita per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, iudicari et definiri debere, necnon quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, irritum et inane eadem auctoritate nostrâ decernimus.

§ 4. Non obstantibus præmissis, ac nostrâ de exprimendo vero valore secundum communem estimationem, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, nec non eiusdem ecclesie Plocensis (iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis), statulis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, et litteris apostolicis illi, eiusque præsuli, capitulo, clero, canonicis, aliisque superioribus et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, in contrarium forsân præmissorum quomodolibet concessis,

¹ Vocem minime addendum censui (R. T.).

Clausulae pro præsentibus litterarum firmitate.

Derogatio contrariorum.

confirmatis et innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis mentio in eisdem nostris litteris habenda foret, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud sanctam Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicæ MDCXIX, tertio idus decembris, pontif. nostri anno xv.

Dat. die 11 decembris 1619, pontif. an. xv.

CCCXXV.

Decimæ sex super omnibus fructibus et pensionibus ecclesiasticis Italiae imponuntur.

Paulus Episcopus,
servus servorum Dei,
ad futuram rei memoriam.

Causae imponendi decimas recensentur.

In speculâ militantis Ecclesie a Domino per eius divinæ gratiæ abundantiam, nullo licet merito nostro, constituti, et intestina mala quibus inclita Germania et illi vicinæ provinciæ affligantur, necnon quanto hostis humani generis conatu charissimi in Christo filii nostri Ferdinandi Romanorum regis in imperatorem electi et catholicorum res ibidem oppugnentur, pastoralis sollicitudine considerantes, non possumus non graviter commoveri. Nemo enim nescit, quantis seditioibus, rebellionibus et funestis hæreticorum motibus omnia fluctuent, ut in locis, quæ a catholice fidei hostibus occupantur, divina humanaque iura, ac sacrosanta Dei templa violentur, sacrae caeremoniæ ablegentur, sacrificia cessent, Dei sanctorumque honor nullus, contumeliæ et opprobria multa sint. Quæ sane calamitates cum Ecclesie, hoc est mystici corporis Christi tam prin-

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

cipalia membra affligant, cetera membra unâ nobiscum, qui huius corporis, licet indigni, visibile caput a Domino constituti sumus, merito condolere debent.

Quapropter nos, in hac rerum calamitosa statu, pro eâ quam de catholicorum Germaniæ prædictæ et vicinarum provinciarum huiusmodi, qui non modica pars sunt gregis dominici nobis divinitus crediti, præcipuam habemus sollicitudinem, officii nostri partes esse duximus, eisdem, quacumque opportunâ ratione possumus, open ferre et communem causam Reipublicæ Christianæ adjuvare. Cum vero camerae nostræ apostolicæ vires valde debilitatæ sint, et redditus ad ea comparanda præsidia, quæ præsentibus necessitatibus postulant, nequaquam sufficiant, cogimur, exemplo Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, ad aliarum ecclesiarum peculium, Christique Domini patrimonium, cuius causa nunc agitur, nos convertere, sperantes in Domino, non iniquum quemque urgentium harum necessitatum aestimatorem in tam sanctum, pium ac necessarium usum, pro christianâ pietate, libenter contributurum.

§ I. Habitâ igitur super his omnibus cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus deliberatione maturâ, de eorum consilio et assensu indicimus et imponimus sex integras decimas omnium et quorumcumque fructuum, reddituum, proventuum, iurium, obventionum, distributionum quotidianarum, et emolumentorum ordinariarum et extraordinariarum, omnium et quarumcumque ecclesiarum, patriarchalium, metropolitanarum, cathedralium, collegiarum et parochialium, necnon monasteriorum et conventuum, ac etiam mensarum patriarchalium, archiepiscopalium, episcopalium, abbatialium, capitularium et conventualium, prioratuum quoque, præpositurarum, præceptoriarum, canonicatum, præbendarum, dignitatum, per-

Imponuntur sex decimæ.

sonatum, administrationum et officiorum, ceterorumque beneficiorum ecclesiasticorum, cum curâ et sine curâ, seclarium, ac S. Benedicti, S. Augustini, Cluniacensis, Cisterciensis, Praemonstratensis, S. Basilii, Sylvestrinorum, et, qui proprietates redditusque certos ex privilegio vel aliâ possident, Mendicantium ac quorumcumque aliorum Ordinum utriusque sexus necnon congregationum regularium (exceptis praedictis S. R. E. cardinalibus ob assiduos, magnosque labores, quos ipsi Ecclesiae universali impendunt, et gravissima, quae tuendae dignitatis causâ sustinent, onera, ac exceptis etiam duodecim illis congregationibus, quae eum camerâ apostolicâ tempore felicitatis recordationis Pii Papae V praedecessoris nostri de subsidio ordinario concordarunt), et praeterea hospitalium etiam pauperum, hospitalitatem non exercentium, seu bona et redditus ultra infirmorum necessitates et alia, pro quibus instituta sunt, pia officia exercenda possidentium, necnon B. Mariae Theutonicorum, S. Lazari de Altopassu, Templi Dominici, et aliarum militiarum (Hospitali S. Ioannis Hierosolymitani, quod pro sui tutelâ contra Turcas et alios infideles alienis auxiliis quotidie indiget, dumtaxat excepto¹) in Italia universâ consistentium, secundum verum annum valorem fructuum, reddituum, proventuum et aliorum praedictorum, nisi aliter cum Sede et camerâ apostolicâ fuerit concordatum; ac etiam indicimus et imponimus sex alias decimas omnium et quarumcumque pensionum annuarum super fructibus, redditibus, pro-

¹ Comma istud, quod censuimus parenthesi includere, etiam triplici correctione egere nobis visum fuit; nam in edit. Main. absque signo ullo parenthesis sic legitur: *et aliarum militiarum, hospitalis sancti Ioannis Hierosolymitani, quae pro sui tutela contra Turcas et alios infideles alienis auxiliis quotidie indiget, dumtaxat exceptis, in Italia universâ consistentium, etc.* (n. r.).

ventibus, iuribus, obventionibus, emolumentis et distributionibus supradictis, in favorem quorumcumque (non tamen cardinalium et duodecim congregationum huiusmodi) assignatarum et assignandarum, percipiendas, exigendas et levandas ab omnibus et quibuscumque episcopis, archiepiscopis et primatibus, patriarchis et aliis ecclesiarum praelatis, ac ceteris cuiuscumque dignitatis, gradus, status et conditionis personis praedicta, quocumque iure et titulo, obtinentibus et obtenturis, necnon oeconomis, et administratoribus perpetuis et temporalibus usufructuariis, ac fructus, pensiones, res et alia huiusmodi iura ex quacumque causâ sibi apostolicâ auctoritate in toto vel in parte reservata habentibus et habituris, secularibus et regularibus Ordinum, congregationum, militiarum et hospitalium (non tamen sancti Ioannis) praedictorum, necnon ab ipsis ecclesiis, cappellaniis, conventibus, ordinibus, congregationibus, collegiis, hospitalibus, militiis, mensis, massis et locis, quocumque privilegio et exemptione reali, personali et mixtâ, antiquâ et immemorabili, pacificâ et continuâ suffultis: quos omnes ad hoc obligatos pro unâ intra proximum diem festum S. Michaëlis archangeli proximi mensis septembris, et pro aliâ intra eundem festum anni proxime futuri, et pro tertiâ partibus aequalibus intra illum ipsum diem festum consequentis protinus anni, camerae praedictae, et illius depositario generali ad id constituendo, omnino volumus persolvisse.

§ 3. Eiusdem vero depositarii munus erit sedulo curare, ut quicquid pecuniarum ex decimis colligetur, id diligenter ac fideliter asservetur, de mandato nostro speciali in dictos usus dumtaxat, nec aliâs, erogandum.

§ 4. Quicumque vero decimas huiusmodi nullo modo vel non integre scienter, aut non secundum verum annum valorem

Depositarii depositario et munus.

Poenae non solventibus infliguntur.

fructuum, reddituum, proventuum, iurium, obventionum, distributionum et emolumentorum, vel concordiam cum Sede et camerâ praedictis, ut praefertur, ineundam, sive terminis constituendis, non exhibuerint, seu in illorum exhibitione malitiam commiserint vel fraudem, ecclesiarum antistites suspendimus a divinis, capitula vero, conventus et collegia quaecumque ecclesiastico interdicto supponimus, ac singulares personas, antistite inferiores, excommunicationis sententiâ innodamus.

Modus persolvendi huiusmodi decimas praescribitur.

§ 5. Ceterum, ad praedictas decimas consequendas, praecipimus etiam omnibus conductoribus, censuariis et locatoribus proprietatum, fructuum, rerum et iurium praedictorum, etiam huiusmodi pensionibus oneratorum, ut utrasque decimas, nomine dominorum et pensionariorum, ad computum suae quisque locationis, omnibus vero possessoribus, usufructuariis et aliis pensiones solvere debentibus, ut ipsi etiam decimas pensionum huiusmodi, nomine pensionariorum, camerae et procuratoribus praedictis integre persolvant. Decernentes, decimas fructuum, reddituum, proventuum et aliorum iurium praedictorum, secundum verum valorem annum, vel saltem iuxta taxam, de qua cum S. R. E. camerario, nostroque et camerae praedictae thesaurario generali, ut praefertur, concordaverint, alias vero pensionum decimas ad rationem decem pro centenario praestari debere, et secundum ea praedictos omnes in solidum cogendos esse; ipsarumque decimarum procuratores, a quibus libuerit, integre exigendi optionem, facultatemque habere; neque ullas immunitates et exemptiones, etiam ex causâ resignationis, cessionis iuris, concordiae, conventionis, aut quacumque aliâ gravi et onerosâ occasione, quocumque modo concessas, et interim concedendas, integram solutionem huiusmodi minuere vel impedire; neque possessores, usufructuarios aut alios pen-

siones huiusmodi solvere debentes, etiamsi ipsi iuri et actioni petendae vel detrahendae vel retinendae portionis et ratae partis pensionarios contingentis iureiurando renuntiaverint, atque ex formâ dictae camerae amplissimâ caverint modo aliquo obligari, neque ad id pro dicto tempore constringi posse; omnes vero confessiones et quietantias receptionis decimarum a procuratoribus et ministris camerae praedictae, tam conductoribus, censuariis et locatoribus nomine suorum principalium, quam etiam ipsis, necnon possessoribus, usufructuariis, et aliis pensiones solvere debentibus nomine pensionariorum faciendas, perinde valere, atque in iudicio et extra illud ubique locorum fidem facere, ac si ipsismet principalibus et pensionariis praesentibus et solventibus factae et exhibitae fuissent; conductores autem, qui pretium locationis dominis legitime anticipaverint, locationem suam huiusmodi, quam ad hoc prorogamus, usque ad integram satisfactionem, ut prius, etiam adveniente successore, continuare debere;

§ 6. Sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et S. R. E. cardinales in quavis causâ et instantiâ (sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate) ubique iudicari et definiri debere; ac irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 7. Ut autem omnia supradicta, sicut causa urgens postulat, diligenter et fideliter executioni demandentur, dilectum filium nostrum Petrum tituli S. Mariae Transtiberim presbyterum cardinalem Aldobrandinum nuncupatum, S. R. E. camerarium, cuius integritas atque experientia iam pridem nobis perspecta est, generalem omnium decimarum praedictarum collectorem in universâ Italia, cum omnibus et quibus-

Clausulae.

Cardinalis camerarius collectorem designatur.

cumque privilegiis, iurisdictionibus ac iuribus, quae omnes alii antehac huiusmodi collectores habuerunt, auctoritate praedicta, tenore praesentium, constituimus et deputamus: eique plenam, liberam et absolutam potestatem, facultatem et auctoritatem tribuimus, omnes ipsas decimas, camerae praedictae nomine, ubique procurandi; praedictos omnes, tam coniunctim quam divisim, ad illarum integram solutionem, ut praedictum est, faciendam, etiam per edictum locis publicis affigendum, monendi et requirendi; non parentes, fraudantes et ceteros contumaces in censuras et poenas praedictas incidisse declarandi; proprietates, res, fructus et alia bona ipsorum, etiam manu regia apprehendendi, et usque ad condignam satisfactionem retinendi; contradictores et perturbatores, molestatores et rebelles quoscumque, eisque auxilium, consilium vel favorem, publicae vel occulte, quovis quaesito colore praestantes, cuiuscumque dignitatis, gradus et ordinis fuerint, praedictis aliisque censuris et poenis ecclesiasticis, necnon pecuniariis, ceterisque iuris ac facti remediis compellendi; illosque etiam iteratis vicibus aggravandi; dignitatibus, beneficiis et officiis omnibus privandi et amovendi, et ad futura inhabiles faciendi; interdictum ecclesiasticum apponendi, auxiliumque brachii secularis, quandocumque opus fuerit, invocandi; ad sanitatem vero reversos, qui debite satisfecerint, ab omnibus censuris et poenis supradictis, in forma Ecclesiae consuetâ, absolvendi; super irregularitate forsân occurrâ dispensandi, et ad pristinum statum omnino restituendi; praeterea collectores et subcollectores fidei et facultatibus idoneos in omnibus civitatibus, terris et provinciis Italiae praedictae, quotquot viderit expedire, cum simili vel limitatâ (non tamen absolventi) potestate, constituendi, eumque vel eos arbitrio suo revocandi, negligentes et morosos remo-

vedi, ac alium seu alios subrogandi, quotiescumque ei videbitur; in delinquentes et suspectos, per se, vel alium, seu alios, etiam simpliciter et de plano, ac sine strepitu et figurâ iudicii, inquirendi, et meritis poenis puniendi; modos et formas in praedictis servandos praescribendi; dubia quaecumque in praemissis forte oritura declarandi; ac prorsus omnia et quaecumque circa ea necessaria et opportuna faciendi, statuendi et exequendi; etiamsi talia forent, quae mandatum exigent magis speciale, quam praesentibus est expressum.

§ 8. Non obstantibus piae memoriae Bonifacii Papae VIII, etiam praedecessoris nostri, de unâ, et in concilio generali editâ de duabus dietis, ac aliis apostolicis constitutionibus, nec non ecclesiarum, monasteriorum, ordinum, congregationum, hospitalium, militiarum et locorum praedictorum (iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis), statutis et consuetudinibus, stabilimentis, usibus et naturis; quodque praelatis et personis praedictis, eorumque ecclesiis et locis, vel quibusvis aliis, communiter vel divisim, a praedictâ sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto, nec non personis earumque nominibus et cognominibus, ecclesiis, monasteriis, ordinibus et locis huiusmodi, mentionem; et quibuslibet aliis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, in genere et in specie, quomodocumque concessis, confirmatis et innovatis; etiam solutionem decimarum aliter, quam secundum antiquam taxam, et nisi in universali decimarum per orbem impositione¹ fieri prohibentibus; necnon promissionibus, donationibus, obligationibus, iuramentis et renunciationibus, vin-

¹ Edit. Main. legit *impositionem* (R. T.).

Contraria tollantur.

culis et cautelis in assignatione praedictarum pensionum factis, quibus per impositionem decimarum huiusmodi neminem teneri, neque eas, quoad praemissa, contra quemquam locum habere declaramus; aliisque indultis et litteris apostolicis, generalibus et specialibus, cuiuscumque tenoris existant, per quae praesentibus non expressa, aut omnino non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri; et de quibus quomodolibet eorumque totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis; quae omnia contra praemissa nolumus cuiquam in aliquo suffragari; necnon aliis huiusmodi impositionibus et concessionibus ad tempus nondum elapsam per nos factis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 9. Ceterum, in percipiendis decimis praedictis, constitutionem recolendae memoriae Clementis Papae V, similiter praedecessoris nostri, in concilio Viennensi editam, quod decimae ad monetam currentem communiter levari, nec calices, libri, ceteraque ecclesiarum ornamenta divino cultui dicata, ex causâ pignoris capi, percipi vel distrahi, aut aliâ quomodolibet occupari debeant, ubique volumus observari. Quin etiam praecipimus, ne quisquam etiam plura, quantumque valoris beneficia ecclesiastica, seu plures pensiones, aut fructus, seu talia mixtim obtinens, pro litterâ et sigillo quietantiae universalis, si illam habere voluerit, ultra unum carlenum, conficientem quatenos triginta septem huius monetae, solve teneatur, nec ad aliud onus, etiam praetextu cambii, uspiam compellatur.

§ 10. Quia vero difficile nimis esset praesentes litteras quocumque illis opus erit perferre, volumus quoque illarum exemplis etiam impressis et notarii publici manu, ac Petri cardinalis et camerarii praedicti, aut alterius collectoris, seu praelati ecclesiastici, eiusve curiae sigillo

obsignatis, eadem prorsus fides, in iudicio et extra illud, ubique locorum adhibeatur, quae illis ipsis adhiberetur, si essent exhibitae vel ostensae.

§ 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum indictionum, impositionum, statuti, suspensionis, suppositionis, innodationis, decreti, prorogationis, constitutionis, deputationis, tributionis, voluntatis, et praeceptorum infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis, etc.

Datum Romae, apud sanctam Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae MDCXX¹, idibus ianuarii, pontificatus nostri anno xv.

Dat. die 13 ianuarii 1620, pontif. an. xv.

✠ EGO PAULUS

CATHOLICAE ECCLESIAE EPISCOPUS.

Satiabor cum apparuerit gloria tua.

- † Ego A. Maria episcopus Ostiensis cardinalis Gallus.
- † Ego Antonius episcopus Portuensis cardinalis Saulius.
- † Ego Benedictus episcopus Sabinensis cardinalis Iustinianus.
- † Ego Franciscus Maria episcopus Praenestinus cardinalis a Monte.
- † Ego Petrus S. Mariae Traustyberim presbyter cardinalis Aldobrandinus S. R. E. camerarius.
- † Ego Octavius tituli S. Laurentii in Lucina S. R. E. presbyter cardinalis Bandinus.

¹ Edit. Main. habet 1619, sed ex errore nam in margine legit 1620, et an. pontif. xv (R. T.).

Clausulae poenales.

Pontif. is

Et cardinatum subscriptum.

† Ego Dominicus tituli S. Petri in Monte- aureo presbyter cardinalis Tuscus.

†
†
†

† Ego Dominicus basilicae Ss. Apostolorum presbyter cardinalis Gymnasius.

†
†

† Ego Ioannes cardinalis de Vicentia tituli sancti Marci.

† Ego Iacobus tituli S. Stephani in Monte Coelio presbyter cardinalis Sannesius.

† Ego Scipio tituli S. Chrysogoni presbyter cardinalis Burghesius maior poenitentiaris.

† Ego M. tituli S. Hontuphrii presbyter cardinalis Barberinus.

† Ego Ioannes Garzia tituli Ss. Quatuor Coronatorum presbyter card. Millinus.

† Ego M. tituli Ss. Quirici et Iulittae presbyter cardinalis Lantes.

†
†

† Ego Fr. tituli sancti Augustini presbyter cardinalis Verallus.

† Ego Ioannes Baptista tituli S. Caeciliae presbyter cardinalis Lenius.

†
†

† Ego Ioannes tituli S. Clementis presbyter cardinalis Bonsius.

† Ego Philippus tituli S. Mariae de Populo presbyter cardinalis Philonardus.

† Ego P. tituli Ss. Nerei et Achillei presbyter cardinalis Crescentius.

†
†

† Ego Horatius tituli S. Salvatoris in Lauro presbyter cardinalis Lancellottus.

† Ego Gaspar tituli S. Crucis in Hierusalem presbyter cardinalis Borgia.

†
†

† Ego Robertus tituli S. Pudentianae presbyter cardinalis Ubaldinus.

† Ego Tiberius tituli S. Priscae presbyter cardinalis Mutus.

†
†

† Ego Ladislaus tituli S. Mariae super Minervam presbyter cardinalis de Aquino.

† Ego Petrus tituli S. Thomae in Parione presbyter cardinalis Camporeus.

† Ego Matthaeus presbyter cardinalis Priolus tituli S. Hieronymi Illyricorum.

† Ego Scipio presbyter cardinalis S. Sussannae, S. R. E. bibliothecarius.

†
†

† Ego Alexander S. Laurentii in Damaso diaconus cardinalis Montaltus, S. R. E. vicecellarius.

†
†

† Ego Andreas S. Eustachii diaconus cardinalis Ferettus.

†
†

† Ego A. S. Angeli cardinalis Capponius.

† Ego A. S. Mariae in Cosmedin diaconus cardinalis Ursinus.

†
†

† Ego A. S. Angeli cardinalis Capponius.

† Ego A. S. Mariae in Cosmedin diaconus cardinalis Ursinus.

†
†

CCCXXVI.

Exemptio monasterii monialium Discalceatarum Ordinis beatae Mariae de Monte Carmelo, Bisuntinae dioecesis, oppidi de Liege, a cura et gubernio archiepiscopi Bisuntini ac superiorum et fratrum Carmelitarum, et subiectio curae quorundam presbytero-

*rum ad huiusmodi monasteriorum regimen a Sede Apostolica deputatorum*¹.

**Paulus Papa V,
ad perpetuam rei memoriam.**

Exordium.

Ex debito pastoralis officii nostri, quo divina disponente clementia universalis Ecclesiae regimini praesidemus, ad ea sedulo intendimus, ut sanctimoniales, quae, relictis mundi illecebris, divini numinis obsequiis se se manciparunt, feliciter dirigantur et gubernentur.

Monasterium a visitatione archiepiscopi Bisuntini et a gubernio fratrum Carmelitarum eximit.

§ 1. Hinc est, quod nos, prospero, felicique monasterii monialium Discalceatarum nuncupatarum beatae Mariae Virginis et sancti Iosephi Bisuntini Ordinis beatae Mariae de Monte Carmelo, per dilectum filium Ferdinandum Bereur dominum in in temporalibus loci de Liege in comitatu Burgundiae Bisuntinae dioecesis, ut accepimus, fundati et dotati, regimine et gubernio, quantum cum Domino possunus, consulere volentes, supplicationibus dicti Ferdinandi nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, monasterium praedictum, ac illius pro tempore existentes abbatisam, seu priorissam, et moniales nec non conventum, res et bona universa, ab omni superioritate, iurisdictione, visitatione, cura et gubernio venerabilis fratris Ferdinandi moderni et pro tempore existentis archiepiscopi Bisuntini, nec non prioris generalis, aliorumque superiorum et fratrum dicti Ordinis, in spiritualibus et temporalibus, apostolica auctoritate, tenore praesentium, perpetuo eximimus et liberamus;

Subiectique regimini nonnullorum presbyterorum.

§ 2. Ac illa trium presbyterorum regni Franciae ad curam, regimen et gubernium aliorum eiusdem regni monialium huiusmodi monasteriorum a Sede Apostolica pro tempore deputatorum, nec non duorum aliorum presbyterorum ex dicto co-

mitatu, seu alio dominio dilecti filii nobilis viri Alberti et dilectae in Christo filiae nobilis mulieris Isabellae Clarae Eugeniae archiducum Austriae et Belgii principum, seu illorum in ditionibus huiusmodi successorum, per dictos tres presbyteros eligendorum et nominandorum, ac ab eodem Ferdinando moderno et pro tempore existente archiepiscopo Bisuntino approbandorum, superioritati, iurisdictioni, visitationi, correctioni, curae et gubernio, in eisdem spiritualibus et temporalibus, sine tamen praeiudicio iurium eiusdem archiepiscopi, tam vigore decretorum Concilii Tridentini, quam alias quomodolibet in regulares exemptos illi competentium, auctoritate et tenore praedictis perpetuo subiicimus et supponimus.

§ 3. Nec non abbatisae seu priorissae et monialibus praedictis, ut sub presbyterorum praedictorum obedientia huiusmodi viventes omnibus et singulis gratiis, indulgentiis, indultis et privilegiis, non tamen revocatis nec sub aliqua revocatione comprehensis, ac decretis eiusdem Concilii et constitutionibus apostolicis non contrariis, quibus aliae dicti Ordinis moniales de iure, usu, consuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur et gaudent, ac uti, frui et gaudere possunt et poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad earum instar, sed pariformiter et aequae principaliter, et absque ulla prorsus differentia (exemptione a iurisdictione praedictorum presbyterorum pro tempore deputatorum et approbandorum, ut praefertur, excepta) uti, frui, potiri et gaudere (perinde ac si sub prioris generalis ac superiorum et fratrum praedictorum cura et gubernio existerent) libere et licite valeant, auctoritate et tenore paribus concedimus et indulgemus.

§ 4. Mandantes propterea in virtute sanctae obedientiae eidem Ferdinando moderno et pro tempore existenti archiepi-

Monialibus ceterorum monasteriorum privilegia concedit.

Prohibet, quominus archiepiscopi vel superiores Ordines

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

Ab. Carmelita- rum de in eius- dem monasterii curam ingerant.

scopo Bisuntino, nec non priori generali, aliisque superioribus et fratribus, nec non abbatissae, seu priorissae, et monialibus praedictis, ut Ferdinandus modernus et pro tempore existens archiepiscopus Bisuntinus, nec non prior generalis, ac alii superiores et fratres praedicti se se minime imposterum, quovis quaesito colore, praetextu vel ingenio, in cura et gubernio monasterii, illiusque abbatissae, seu priorissae et monialium, conventus, rerum et honorum praedictorum, praeterquam ut supra respective, quoquomodo se immiscere, aut in ea iurisdictionem, superioritatem, visitationem, aut correctionem aliquam exercere audeant vel praesumant; abbatissa vero, seu priorissa, et moniales praedictae eosdem presbyteros pro tempore deputatos ac approbatos, ut supra, in earum, monasteriique, et rerum ac honorum praedictorum superiores, reformatores et correctores habeant et recognoscant, ipsorumque presbyterorum monitis et mandatis salubribus prompte pareant et obediant, illaque suscipiant humiliter, et efficaciter adimplere procurent.

Clausulae.

§ 5. Decernentes irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§ 6. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus constitutionibus et ordinationibus, nec non monasterii et Ordinis praedictorum (etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis) statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis. Quibus omnibus et singulis, eorum omnium tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat

specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxv ianuarii MDCXX, pontificatus nostri anno xv.

Dat. die 25 ianuarii 1620, pontif. an. xv.

CCCXXVII.

Extensio concessionis indulti, quo permittitur recitari officium et celebrari missam B. Paschalis Baylon, pro universis religiosis utriusque sexus eiusdem Ordinis in Hispaniarum regnis, et pro cuncto clero in oppidis, ubi beatus Paschalis natus fuit, vel ubi eius corpus requiescit.

Paulus Papa V, ad perpetuam rei memoriam.

Alias, pro parte dilectorum filiorum ministri generalis, et aliorum superiorum, necnon fratrum Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia Discalceatorum nuncupatorum nobis exposito, quod bonae memoriae Paschalis Baylon, eiusdem Ordinis, dum vixit, professor, multis et eximiiis virtutum gratiarum et miraculorum donis a Domino illustratus fuerat, et idcirco non solum universus Ordo praedictus, sed etiam charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum rex catholicus, ac dilecti filii nostri Franciscus S. R. E. cardinalis Lermae nuncupatus, necnon totius regni Valentiae proceres nobis humiliter supplicari fecerant, ut, donec canonizationis honorem (quem dicto Paschali Baylon, ob eius excellentia merita, aliquando, divina adspirante gratia, habitum iri sperabant) ab Apostolica Sede impetrarent, idem Paschalis Baylon Beatus vocari, ac de eodem officium et missa recitari posset; nos, re prius per venerabiles fratres nostros eiusdem S. R. E. cardinales sacris ritibus praepositos, quibus

Referunt indultum, de quo in alia constitutione.

eam examinandam mandaveramus, mature discussa, de eorumdem cardinalium consilio huiusmodi supplicationibus inclinati, ut ipse bonae memoriae Paschalis Baylon imposterum Beatus nuncupari, atque de eo singulis annis die xvii maii, quo obdormivit in Domino, a fratribus eiusdem Ordinis in regno Valentiae commorantibus, tamquam de Confessore non Pontifice, iuxta rubricas breviarii et missalis romani, officium recitari, et missa celebrari, necnon in ecclesia fratrum eiusdem Ordinis oppidi Villae Regalis, in eodem regno Valentiae existentis, ab omnibus presbyteris, tam secularibus quam regularibus, missa, ut supra, similiter celebrari libere et licite posset et valeret, apostolica auctoritate concessimus et indulimus, prout in aliis nostris in simili forma Brevis sub die xxix octobris anni MDCXVIII expeditis litteris, quarum tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, plenius continentur.

Petito extensionis.

§ 2. Cum autem, sicut dictus Philippus rex, ac dilecti filii minister generalis, necnon alii superiores et fratres eiusdem Ordinis sancti Francisci de Observantia nobis nuper exponi fecerunt, ipsi pro eo, quem erga ipsum beatum Paschalem gerunt, devotionis affectu plurimum cupiant, concessionem et indultum, ac desuper confectas litteras huiusmodi, ad universum Ordinem fratrum Minorum de Observantia huiusmodi, ac etiam ad praedictum Villae Regalis, ubi eiusdem beati Paschalis corpus requiescere, necnon Turris Formosae Seguntinae dioecesis, unde idem beatus Paschalis oriundus esse asseritur, respective oppida per nos, ut infra, extendi; nobis idcirco humiliter supplicari fecerunt, ut eorum votis in praemissis annuere de benignitate apostolica dignaremur.

Huiusmodi litterae supra relatae fuerunt, pagina 430 (n. r.).

Indultum de quo la rubrica.

§ 3. Nos igitur, de eorumdem cardinalium consilio, posterioribus huiusmodi supplicationibus inclinati, concessionem et indultum, ac desuper confectas litteras huiusmodi, ad omnes utriusque sexus religiosos dicti Ordinis Minorum regularis observantiae in regnis Castellae et Aragoniae commorantes, auctoritate apostolica, tenore praesentium, extendimus et ampliamus. Necnon, ut in Villae Regalis, ubi eiusdem beati Paschalis corpus requiescere, ac Turris Formosae, ubi idem beatus Paschalis, ut praefertur, natus et educatus esse asseritur, oppidis praedictis ab omnibus utriusque sexus regularibus, ac etiam presbyteris et clericis secularibus, de eodem beato Paschale, iuxta rubricas breviarii et missalis romani, huiusmodi de communi Confessoris non Pontificis officium recitari et missa celebrari respective valeat, auctoritate et tenore praedictis concedimus pariter et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§ 4. Non obstantibus omnibus illis, quae in dictis litteris voluimus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis clanda fides.

§ 5. Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae praesentibus adhibetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die x februarii MDCXX, pontificatus nostri anno xv.

Dat. die 15 februarii 1620, pontif. an. xv.

CCCXXVIII.

Confirmatio electionis Ferdinandi II in imperatorem Romanorum.

Ex Arch. in arce sancti Angeli de Urbe.

Paulus Episcopus,

servus servorum Dei,

Charissimo in Christo filio Ferdinando, Romanorum, Hungariae et Bohemiae regi illustri, salutem et apostolicam benedictionem.

Proemium.

Romani Pontificis, qui in terris Domini nostri Iesu Christi Regis regum, Domini dominantium, et per quem reges regnant, et regum conditores iusta decernunt, in beati Petri Sede vices gerit, muneris esse dignoscitur, quae ad communem utilitatem, salutem et praesidium, et ad sacri romani imperii statum pertinent, iudicii et auctoritatis suae robore communire.

Ferdinandus in Romanorum Imperatorem electus, et coronatur.

§ 1. Quapropter, cum inclytæ memoriae Matthia Romanorum rege in imperatorem electo rebus humanis exempto, Romanum vacaret imperium, eiusdem imperii principes electores, a venerabili fratre nostro Ioanne archiepiscopo Moguntino pro munere suo in civitatem Francofurti de more ad certam diem vocati, in eadem civitate convenientes ut Romanorum regem futurum imperatorem eligerent, qui praecelsis regisque virtutibus rempublicam tueretur, iidem principes te, qui Hungariae et Bohemiae rex eras, unanimi consensu divinâ favente clementiâ in Romanorum regem futurum imperatorem solemniter elegerunt, tuque electioni huiusmodi, oblato tibi de more decreto, qua decuit modestiâ consensisti, ac deinde in eiusdem civitatis collegiatâ ecclesiâ sancti Bartholomaei, post missarum solemniam a praedicto Ioanne archiepiscopo Moguntino celebrata, per te in manibus eiusdem Ioannis archiepiscopi praestito more catholicorum regum Romanorum praedecessorum tuorum iuramento, aliisque solemnibus rite peractis, dicti Ioannis archiepiscopi ministerio ritu et pompâ solitâ coronatus fuisti.

Electionem suam a Pontifice petit confirmari.

§ 2. Quoniam vero electionis, coronationisque negotium huiusmodi nuper per dilectum filium nobilem virum Paulum

Sabellum Albani principem coram nobis proponi fecisti, petens omnia praemissa per nos apostolicâ auctoritate caeremoniis servari solitis confirmari:

§ 3. Nos, de praemissis per legitima documenta sufficienti habito testimonio, et re cum venerabilibus fratribus nostris sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus diligenter perpensâ et mature consideratâ, magnâ animi nostri cum spirituali laetitiâ ex eadem electione susceptâ, ad laudem et gloriam omnipotentis Dei, gloriosissimaeque eius Genitricis Mariae, ac beatorum apostolorum Petri et Pauli, nec non eiusdem Romanae Ecclesiae et sacri imperii exaltationem et honorem, electionem de personâ maiestatis tuae in regem Romanorum futurum imperatorem et coronationem in dictâ civitate Francofurti factas, ob praestantissimas animi et corporis tui dotes, luculentissimaeque earum indicia ac testimonia, et certissimam spem, quam de te in sanctae fidei ac religionis catholicae ac nostrâ et Romanae Ecclesiae illiusque rerum et honorum defensione, propagatione et protectione conceptam habemus, de eorumdem fratrum consilio et unanimi assensu, auctoritate apostolicâ, et ex certâ nostrâ scientiâ, ac de apostolicae potestatis plenitudine, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, omnesque et singulos iuris et facti defectus, qui aut ratione formae aut loci coronationis eiusdem aut personarum electorum eorumdem, seu etiam ex eo quod idem Mathias electus imperator de manu Romani Pontificis auream coronam non susceperit, seu quavis aliâ ratione vel causâ in huiusmodi electione et coronatione quovis modo forsan intervenerint, supplemus, teque sic electum et confirmatum ad suscipiendum imperialis dignitatis culmen, suis loco et tempore, dignum et idoneum etiam decernimus et declaramus.

Confirmat Paulus.

Obstantia tollit.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, nec non quibusvis legibus imperialibus, ac privilegiis electoribus ipsis et quibusvis aliis forsan concessis. Quibus (etiâsi ad illorum derogationem de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia forma servanda esset), illorum omnium tenores praesentibus pro sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, auctoritate, scientiâ, potestate et tenore praemissis, specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausulae.

§ 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae confirmationis, approbationis, suppletionis, decreti, declarationis et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCXXIII, quinto maii, pontificatus nostri anno xv.

Dat. die 5 maii 1620, pontif. an. xv.

Papae.

✠ EGO PAULUS

CATHOLICAE ECCLESIAE EPISCOPUS.

Satiabor cum apparuerit gloria tua.

Cardinaliumque subscriptioes.

† Ego Antonius cardinalis Saulius episcopus Ostiensis.
† Ego E. cardinalis Cusentinus episcopus Portuensis.
† Ego Benedictus episcopus Sabinensis cardinalis Iustinianus.

† In edit. Main. legitur ix in textu, et in margine 5 maii (R. T.).

† Ego Franciscus Maria cardinalis a Monte episcopus Praenestinus.

† Ego F. Sfortia cardinalis episcopus Tusculanus.

† Ego A. cardinalis Montaltus episcopus Albanensis S. R. E. vice-cancellarius.

† Ego Petrus tituli S. Mariae in Transtiberim presbyter cardinalis Aldobrandinus S. R. E. camerarius.

† Ego Octavius tituli S. Laurentii in Lucina presbyter cardinalis Bandinus.

† Ego Bartholomaeus tituli S. Praxedis presbyter cardinalis Caesius.

† Ego Robertus tituli S. Mariae in Via cardinalis Bellarminus.

† Ego Dominicus Ss. Apostolorum cardinalis Gymnasius.

† Ego Ioannes tituli S. Marci presbyter cardinalis de Vicentia.

† Ego Iacobus tituli S. Stephani in Monte Coelio cardinalis Sannesius.

† Ego Scipio tituli S. Chrysogoni presbyter cardinalis Burghesius.

† Ego Maphaeus tituli S. Onuphrii presbyter cardinalis Barberinus.

† Ego Ioannis Garzia tituli Ss. Quatuor Coronatorum presbyter cardinalis Millinus.

† Ego Alexander cardinalis Lantes tituli Ss. Quirici et Iulittae.

† Ego F. tituli S. Augustini presbyter cardinalis Verallus.

† Ego Ioannes tituli S. Clementis presbyter cardinalis Bonsius.

† Ego P. tituli S. Mariae de Populo presbyter cardinalis Philonardus.

† Ego Horatius tituli S. Salvatoris in Lauro presbyter cardinalis Lancellottus.

† Ego Robertus tituli S. Pudentianae presbyter cardinalis Ubaldinus.

† Ego F. presbyter cardinalis Mutus tituli S. Priscæ.

† Ego Ladislaus tituli S. Mariae supra Minervam presbyter cardinalis de Aquino.

† Ego Petrus tituli S. Thomae in Parione presbyter cardinalis Camporius.

- † Ego Matthaëus tituli S. Hieronymi Illyricorum presbyter cardinalis Priolus.
 † Ego Scipio presbyter cardinalis S. Susannae S. R. E. bibliothecarius.
 † Ego Andreas S. Eustachii diaconus cardinalis Perettus.
 † Ego Alexander S. Mariae Novae diaconus cardinalis Estensis.
 † Ego Alexander S. M. in Cosmedin diaconus cardinalis Ursinus.

CCCXXIX.

Confirmatio Constitutionum fratrum Eremitarum Ordinis sancti Augustini congregationis Discalceatorum Italiae.

Paulus Papa V,
 ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Sacri apostolatus ministerio per abundantiam divinae gratiae, nullo licet merito nostro, praepositi, ad ea, per quae christifidelium, praesertim sub suavi religionis iugo et in humilitatis spiritu Altissimo famulantium, felici prosperaeque directioni consulitur, libenter intendimus, et iis, quae propterea facta fuisse dicuntur, ut ab omnibus, quos illa concernunt, inviolabiliter observentur, apostolici muniminis adiciamus firmitatem, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Isti fratres nonnullas constitutiones et ordinationes condiderunt quarum approbationem modo petunt ab ipso Pontifice.

§ 1. Cum itaque, pro felici dilectorum filiorum fratrum Eremitarum Ordinis sancti Augustini congregationis Discalceatorum Italiae regimine, nonnullae Constitutiones editae et illae iussu nostro recognitae et examinatae ac in unum volumen compilatae sint, tenoris sequentis, videlicet: *(Omittitur tenor ipsarum Constitutionum, quas in unoquoque coenobio ipsorum fratrum videre poteris):*

Qui eas approbat et confirmat supponendo omnes defectus.

§ 2. Nos, inviolabili earumdem constitutionum observationi, quantum cum Domino possumus, consulere volentes, constitutiones praefatas, omniaque et singula

in eis contenta, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, perpetuo approbamus et confirmamus, ac illis perpetuae ac inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, omnesque et singulos tam iuris quam facti et quosvis alios defectus, si qui in praemissis aut eorum aliquo quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 3. Decernentes, modernos et pro tempore existentes dictae congregationis fratres ad plenariam earumdem constitutionum observationem, prout illae eos concernunt, teneri et obligatos esse et fore, ac id etiam sub censuris ecclesiasticis, et aliis in constitutionibus praedictis contentis poenis, cogi et compelli posse;

§ 4. Sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstante felicitis recordationis Iulii II, sub datâ die xxiv septembris m̄viii, ac Leonis X Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, sub datâ x iulii m̄dxiii¹, ac quibusvis aliis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dicti Ordinis (etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, ac irritantibus et aliis decretis, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, et innovatis: quibus omnibus et singulis (etiânsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus

¹ Edit. Main. erronee habet 1533: ex coniectura ponimus 1513. Ceterum neutra constitutio, quod sciam, legitur in Bullario (R. T.).

Illasque ab omnibus servari decernit.

Et ita et non aliter iudicari mandat.

Contrariis derogat.

specialis, specifica et expressa ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio habenda foret), tenores huiusmodi praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die v maii MDCXX, pontificatus nostri anno xv.

Dat. die 5 maii 1620, pontif. an. xv.

CCCXXX.

Mandatum archiepiscopo Mexicano caeremoniale romanum introducendi in cathedrali et dioecesi Mexicana¹.

Venerabili fratri archiepiscopo Mexicano
 Paulus Papa V.

Venerabilis frater, salutem et apostolicam benedictionem.

Abusus nonnulli in caeremoniis sacris in dioecesi Mexicana irreperant.

Exponi nobis nuper fecisti, quod in cathedrali ecclesiâ Mexicana, ac etiam per totam tuam dioecesim Mexicanam, nonnulli ritus, seu etiam abusus, in caeremoniis ecclesiasticis praetextu consuetudinum introducti reperiuntur, quos tollere, dictasque civitatem et dioecesim ritibus caeremonialis romani conformare plurimum desideras.

Archiepiscopus caeremoniale romanum ibidem cupit observari.

§ 2. Nobis propterea humiliter supplicare fecisti, quatenus in praemissis opportune providere de benignitate apostolicâ dignemur.

Quod praecipit Pontifex.

§ 3. Nos igitur, votis tuis, quantum cum Domino possumus, annuere, teque specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis

sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae ecclesiae cardinalium sacris ritibus praepositorum consilio, quod de cetero perpetuis futuris temporibus in civitate et dioecesi Mexicana caeremoniale romanum servari debeat, ac irritum et inane quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, decernimus et declaramus.

Abusus introductos corrigi.

§ 4. Quocirca fraternitati tuae per praesentes committimus et mandamus, ut pro tuâ prudentiâ provideas, quod abusus circa ritus et caeremonias ecclesiasticas introducti, iuxta eiusdem caeremonialis praescriptum, corrigantur.

Contraria tollit.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon cathedralis, et aliarum ecclesiarum huiusmodi (etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem ecclesiis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis. Quibus omnibus et singulis, eorum tenores praesentibus pro expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud sanctam Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xviii maii MDCXX, pontificatus nostri anno xv.

Dat. die 18 maii 1620, pontif. an. xv.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

CCCXXXI.

*Ferdinando in Romanorum imperatorem electo primariae preces, seu indultum nominandi ad beneficia primo vacatura, conceduntur*¹.

Paulus, episcopus,
servus servorum Dei,

Charissimo in Christo filio Ferdinando Romanorum regi illustri in imperatorem electo, salutem et apostolicam benedictionem.

Ferdinandus
primarias preces
sibi petit
concedi.

§ 1. Cum², post factam de personâ tuâ per sacri Romani Imperii principes electores in regem Romanorum electionem, per nos pro universae christianae reipublicae salute confirmatam, nuper nobis significaveris, te summopere desiderare, personas tibi gratas et acceptas gratiâ et munificentia aliqua beneficia ecclesiastica consequi posse; nos, quemadmodum magnis merentur efferi laudibus, insignibusque praeconiis commendari³ sublimium principum desideria et vota, quae in divini nominis⁴ et personarum illi clericali vinculo adstrictarum amore⁵ feruntur, et⁶ opere postmodum consequente tutum deducantur in actum; ita etiam dignum vel potius debitum existimamus, ut (quoniam in fidei sinceritate et devotione illibatae Ecclesiae sponsae nostrae te fidelem advocatum devovisti, eamque humili professione matrem et dominam tuam recognovisti, et ad ipsius honorem ac sacri Romani Imperii decus, unctionem victoriae et diadema, et nostro uti ministerio⁷, adveniente tempore suscipere, et in eis immobilis persistere intendis, verum etiam, tamquam ipsius Ecclesiae legitimus pugil et athleta, te adversus schis-

¹ Ex Regest. in Secret. Brevium.

² Similem huic Const. habes supra pag. 197 (R. T.).

³ Delemus conjunctionem *et* (R. T.).

⁴ Nisi quis malit legere *Divini Nominis* (R. T.).

⁵ Supra in loco parallelo legitur *amorem* (R. T.).

⁶ Forsan hic et ibi *ut pro et* (R. T.).

⁷ In loco parall. legitur *etiam nostro ministerio* (R. T.).

maticorum et haereticorum, Turcarum tyranni, ac fidei et Christi nominis hostis¹ insanias et furores spiritualiter et temporaliter armaris, et in dies arma huiusmodi iugiter exequens²; ea tibi favorabiliter concedamus, quae tuae celsitudini cedant ad honorem, et per quae eisdem benemeritis personis te munificum reddere possis, ope auctoritatis apostolicae, exhibitione gratiarum.

§ 2. Hinc est, quod tuae celsitudinis supplicationi inclinati, dictâ auctoritate, praesentium serie, eidem celsitudini tuae concedimus et indulgemus, quod, si per te quibusvis collatoribus seu collatricibus quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum secularium vel regularium Ordinum quorumcumque per sacrum Romanum imperium ubilibet constitutorum (etiam si qui vel si quae ex illis pontificali vel aliâ quavis auctoritate praefulgeant, seu collegia, capitula et conventus fuerint), super singulis beneficiis ecclesiasticis, cum curâ et sine curâ, secularibus vel Ordinum huiusmodi regularibus, in singulis cathedralibus et metropolitanis, collegiatis et aliis quibusvis ecclesiis (etiâsi beneficia huiusmodi canonicatus et praebendae, dignitates, personatus, administrationes, vel officia in eisdem cathedralibus, metropolitanis, vel collegiatis, et ipsae praebendae, in illis ex huiusmodi ecclesiis in quibus maiores vel minores praebendae esse³ noscuntur, etiâsi maiores fuerint, et ad dignitates, personatus, administrationes, vel officia huiusmodi consueverint qui⁴ per electionem assumi, eisque cura immineat animarum, dum-

¹ Supra in loco parallelo aptius legitur *hostium* (R. T.).

² In praecedentibus mendum aliquod irrepsisse videtur (R. T.).

³ Edit. Main. habet *etiam*; nos corrigimus ut supra in loco parallelo (R. T.).

⁴ Mendosa lectio; forsâ emendabitur delendo *qui* (R. T.).

Concedit Pontifex.

modo dignitates ipsae in cathedralibus et metropolitanis post pontificales maiores, aut collegiatis huiusmodi principales huiusmodi non existant) ad eorundem collatorum et collatricum collationem, provisionem, praesentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem, communiter vel divisim, pertinentibus, singulis personis conferendis, seu super hoc quod personae huiusmodi ad illa recipiantur et admittantur, preces porrigi, seu de personis eisdem ad huiusmodi beneficia nominationes fieri contigerit primarias, iisdem¹ collatores et collatrices (salvo quod singulae collationes et singulae ecclesiae ex hoc ultra quam in uno beneficio non graventur, ac ipsi collatores et collatrices saltem quatuor beneficia ecclesiastica conferre habeant) huiusmodi precibus et nominationibus parere et intendere, nec non personas ipsas ad huiusmodi beneficia, postquam de illis ipsis canonice provisum² fuerit, iuxta earundem precum aut nominationum tenorem, recipere et admittere debeant, et etiam teneantur: ita quod celsitudo tua unam et eandem personam supradictis collatoribus et collatricibus simul vel successive nominare possit: ita tamen, quod, quamprimum persona sic nominata de aliquo beneficio provisâ fuerit, eius nominatio quoad alios collatores vel collatrices facta ipso iure expiret; et quoad easdem preces, canonicatum, et praebendam, ac dignitatem, seu personatum, administrationem, vel officium in unâ ecclesiâ pro unico dumtaxat beneficio computari debere declaramus: quodque³ quicumque, quibusvis in dignitatibus

¹ Videretur legendum *idem*, prout legitur supra in loco parallelo (R. T.).

² Forsan legendum est *constitutum* (R. T.).

³ Id sequitur ad initium § *concedimus et indulgemus*, nempe *concedimus et indulgemus etiam, quod*, etc.: porro in hoc commate utrum mendum irreperit, indicet lector (R. T.).

constituti, seu ecclesiarum cathedralium canonici singuli (videlicet in illis, quos, pro singulis personis praedictis, precum et nominationum huiusmodi, et ad hoc ut illae sortiantur effectum, etiam praesentium exequutores deputaveris), per se¹, vel alium, seu alios, beneficia praedicta (quum in quibusvis, etiam ordinariis collatoribus per constitutiones nostras aut litteras alternativarum, aliaque privilegia et indulta quaecumque, quomodolibet concessis et imposterum concedendis, aut aliis quibuscumque mensibus vacaverint, et quae personae, pro quibus preces et nominationes huiusmodi factae fuerint, quatenus huiusmodi preces seu nominationes ad illa se extendant, infra mensem, postquam ipsis vacatio huiusmodi beneficiorum innotuerit, duxerint acceptanda) (etiâsi ipsa beneficia dispositioni apostolicae aliâs quam per constitutionem felicis recordationis Benedicti Papae XII praedecessoris nostri, quae incipit *Ad regimen*², generaliter reservata existant; et ex diversis personis vacaverint; et personae nominatae, tempore assequutionis beneficii ad quod nominati fuerint, aliud beneficium in eadem ecclesiâ obtineant; et secundum statuta ac consuetudines ecclesiarum, in quibus beneficia huiusmodi constiterint, vel indulta ecclesiis concessa, capaces, videlicet in aetate legitimâ constitutae aut de legitimo matrimonio procreatae, non sint; dummodo quoad huiusmodi qualitates alias cum eis canonice dispensatum, et beneficia in eadem ecclesiâ obtinenda talia sint quae sine dispensatione apostolicâ insimul obtineri possint aut consueverint, ac ipsorum vacantium beneficiorum collatio non fuerit, iuxta Lateranensis statuta concilii, ad Sedem praedictam legitime devoluta, neque super

¹ Edit. Main. hic legit *per te*; sed aptius supra in loco parallelo legitur *per se* (R. T.).

² Huiusmodi in *Bullario* non est (R. T.).

illis inter aliquos lis pendeat indecisa), cum omnibus iuribus et pertinentiis suis, personis ipsis, etiam duo, vel tria, seu plura, quarumcumque qualitatum et cuiuscumque annui valoris, ecclesiastica beneficia obtinentibus¹ et expectantibus conferre et assignare, necnon omnia et singula, quae ad hoc, ut precum seu nominationum et acceptationum ac collationum huiusmodi succedat effectus, opportuna fuerint, facere auctoritate nostrâ per censuram ecclesiasticam exequi possint et valeant: super quibus, ipsis plenam et liberam, auctoritate praedictâ, tenore praesentium, potestatem concedimus et facultatem: ac personis praedictis, pro quibus huiusmodi primarias preces porrigi seu nominationes fieri contigerit, quod ipsae expectativis, ac nominationibus, seu speciali² reservationum de quibusvis beneficiis pro eis factarum gratiis, et mandatis de providendo ipsis de eisdem, si qua³ ipsis concessa fuerint, unâ cum gratiâ precum et nominationum primariarum earumdem uti possint: nec, aliquâ gratiarum huiusmodi consumptâ, reliquae earumdem cassae censeantur vel irritae, indulgemus.

Obstantibus derogat.

§ 3. Non obstantibus nostris de non utendo gratiâ expectativâ, ac reservatione speciali, ac duabus gratiis insimul; ac de insinuatione ac publicatione et diligentibus per acceptantes desuper faciendis; ac in favorem ordinariarum collatorum, necnon expectativas in formâ pauperum habentium⁴, ac illustrium et graduatorum, ac Sedis praedictae officialium, ac certas inibi expressas gratias habentium; necnon quibuscumque in cancellariâ apostolicâ

¹ Erronee, ut puto, edit. Main. legit *obtinendâ* (R. T.).

² Videretur legendum *specialibus*; supra in loco parallelo legitur *specialim* (R. T.).

³ Edit. Main. legit *si quae* (R. T.).

⁴ Erronee, ut puto, edit. Main. legit *habentia* (R. T.).

quandocumque publicatis et publicandis; ac aliis constitutionibus et ordinationibus apostolicis; necnon aliis ecclesiarum, in quibus beneficia huiusmodi forsitan fuerint, statutis et consuetudinibus (illis praesertim quibus, in ecclesiis in quibus maiores et minores praebendae huiusmodi fuerint, caveri dicitur, quod nullus inibi maiorem praebendam assequi possit et valeat, si illa⁴ de minori gradatim et per optionem ascendat) iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, contrariis quibuscumque: aut² si aliquibus super provisione sibi faciendâ de huiusmodi vel aliis beneficiis ecclesiasticis speciales vel generales dictae Sedis vel legatorum eius litterae, etiam nostro vel eas concedentium proprio motu, aut cuivis etiam quocumque respectu et ad cuiuscumque instantiam sint concessae vel concedantur imposteriorum; seu si speciales de huiusmodi beneficiis per nos, vel Sedem praedictam, aut quaecumque aliae (aut quamcumque nominandi et reservandi facultatem³ quibusvis, quacumque etiam ecclesiasticâ vel mundanâ dignitate fulgentibus, per Sedem praedictam concessarum vel concedendarum vigore, reservationum sive earumdem facultatum obtento) ad huiusmodi beneficia quarumcumque personarum nominationes pro tempore factae fuerint. Quas quidem litteras (etiâsi per eas ad inhibitionem, reservationem, et decretum, vel aliâs quomodolibet processum fuerit), necnon reservationes, facultates et nominationes, cum quibusvis etiam derogatoriis clausulis, quatenus praesentium effectum suspendere, impedire, vel perimere, aut aliâs eisdem praesentibus quomodolibet obsistere videren-

¹ Videretur legend. potius *nisi ad illam* (R. T.).

² Nempe: *aut non obstante si*, etc. (R. T.).

³ Videretur legendum *aut quarumcumque... facultatum* (R. T.).

tur (sive ex certâ scientiâ nostrâ, vel simili motu, sive aliâs sub quibusvis formâ et expressione verborum, et, quae fortassis totalis sui tenoris insertionem, ac illorum, quibus concessa sunt vel fuerunt, nominum et cognominum individualem expressionem praesentibus faciendam, ad hoc ut illis per easdem praesentes sufficienter derogetur, exigunt vel requirunt, et quae ipsis praesentibus, perinde ac si eorum tenor de verbo ad verbum insertus foret, pro expressis habeantur), et mandata de providendo inde sequuta, cum processibus per ea pro tempore habitis (nisi illi, pro quibus emanaverint, ut praefertur, de venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium numero fuerint), ad beneficia, quae precum et nominationum primariarum vigore per personas, pro quibus illae factae fuerint, acceptata, etiam de quibus eis provideri contigerit, minime extendi: quum tunc in illorum executione² personas ipsas omnibus et quibuscumque earum litterarum et expectivarum ac reservationum huiusmodi vigore, et cum quibusvis antelationibus et praerogativis, (etiam illis, quas certis nostris familiaribus continuis commensalibus in camera apostolicâ, ac aliis nostris litteris ad effectum, et aliis in assequutione beneficiorum conferendis³ nominatim descriptis concessimus, et cum similibus derogatoriis clausulis, quae nulli, quominus praesentium succedat effectus, suffragari debeant⁴) expectantibus (etiâsi illarum obtentum⁵ in quibusvis ecclesiis in canoni-

¹ Subintellige *volumus vel declaramus* (R. T.).

² Forsan legendum *assequutione* (R. T.).

³ Videretur emendandum et intelligendum sic: *etiâsi illis nempe antelationibus quis eor- tis nostris familiaribus, etc. ... ad effectum ut aliis in assequutione beneficiorum conferendorum praefertur ... concessimus* (R. T.).

⁴ Edit. Main. legit *debeat* (R. T.).

⁵ Potius legendum *obtentu vel obtento* (R. T.).

cos recepti, ac de numero ipsorum familiarium continuorum commensalium antiquorum fuerint), necnon gratias in communi formâ pauperum habentibus, ac officialibus et illustribus, ac alias quas- cumque facultates habentibus, etiam nostris familiaribus continuis commensalibus antiquis et descriptis et imposterum describendis (dictis cardinalibus dumtaxat exceptis) anteferri volumus; sed nullum per hoc expectantibus ipsis, quoad assequutionem beneficiorum aliorum, praeiudicium generari: seu si¹ dictis collatoribus, vel collatricibus, vel quibusvis aliis communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod ad receptionem vel provisionem alicuius minime teneantur, et ad id compelli, aut, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint, quodque de huiusmodi, vel aliis beneficiis ecclesiasticis ad eorum collationem, provisionem, praesentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem coniunctim vel separatim spectantibus, nulli valeat provideri per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem; et² qualibet aliâ dictae Sedis indulgentiâ generali vel speciali, cuiuscumque tenoris existat, per quam praesentibus non expressam, vel totaliter non insertam, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, et de qua, cuiuscumque toto tenore, habenda sit in nostris litteris mentio specialis: aut³ si personae praedictae non fuerint ad praestandum de observandis statutis et consuetudinibus ecclesiarum, in quibus huiusmodi beneficia fuerint ut praefertur, solita iuramenta, dum modo in absentia suâ per procuratores

¹ Iterum sequitur clausula *non obstantibus*, scilicet *seu non obstante si*, etc. (R. T.).

² Semper subintellige *non obstante* (R. T.).

³ Adhuc continuat clausula *non obstantibus*, scilicet *aut non obstante si* (R. T.).

idoneos, et, cum ad ecclesias ipsas accesserint corporaliter, illa praesent: necnon¹ concordatis nationis Germanicae, ac eorum concordatorum confirmatione; ac praedictis et quibuscumque aliis quodcumque editis et edendis constitutionibus et regulis nostris et dictae cancellariae, ad quarum solemnitatum adstrictiorem formam, vel satisfactionem seu observantiam, habentes preces seu nominationem huiusmodi minime teneantur, nec ipsae preces sub illis comprehendantur quoquo modo: necnon quibusvis privilegiis, indultis et litteris apostolicis, et quibusvis gratiis, expectativis, specialibus vel generalibus, etiam mentalibus, reservationibus, unionibus, annexionibus et incorporationibus, suppressionibus et extinctionibus, perpetuis et temporalibus, nominationibus, ac reservandi, uniendi, adnectendi, incorporandi, ac nominatis et aliis conferendi, commendandi, supprimendi et extinguendi, aliisque (citra accessus et regressus de consensu) facultatibus, litteris, mandatis et indultis quibuscumque, etiam cum provisionibus, commendis, et aliis dispositionibus ex tunc et gratiis, quibuscumque personis, cuiuscumque dignitatis, status, gradus, vel conditionis existentibus, et quacumque etiam imperiali, regali, reginali, ducali, sive episcopali, archiepiscopali, patriarchali, vel maiori auctoritate, praeceminentiâ, nobilitate et excellentiâ, etiam cardinalatus honore, fulgentibus, et familiaribus continuis commensalibus nostris, etiam descriptis et antiquis, et in earum ecclesiarum, etiam cathedralium et metropolitanarum ac patriarchalium, et principalium monasteriorum, mensarum, capitulorum, dignitatum et aliorum beneficiorum quorumcumque, aut in illius favorem, aut eorum, necnon iurium cessorum, vel ablatorum, aut spoliatorum, damnorum, etiam per infideles

¹ Subintellige non obstantibus (R. T.).

illatorum, et obsequiorum nobis, Romanaeque Ecclesiae, vel dictae Sedi, aut pro fide catholicâ impensorum, seu quibusvis aliis excogitabilibus et urgentissimis et insolitis, necnon exprimendis causis, consideratione, contemplatione, instantiâ, intuitu, ratione vel respectu, ac motu proprio, ac ex certâ scientiâ, ac de apostolicae potestatis plenitudine, et cum quibusvis antelationibus, exceptionibus, et annullativis, irritativis, ac derogatoriis derogatoriis, necnon praedictam et alias quascumque concessas et concedendas gratias suspendentibus, ac illis derogantibus, necnon mentis et intentionis ac perpetuae et incommutabilis voluntatis nostrae fuisse et esse de non revocando et suspendendo gratias easdem et illis non derogandis quomodolibet attestantibus, et in pristinum et validissimum statum reponentibus, restituentibus ac plenarie reintegrandibus, ac per modum pacti et initi contractus ac perpetui statuti, necnon gratias ipsas, ut de actu vacantibus, expectare, et ex tunc vere, et non ficte, et quoad possessionem beneficiorum praedictorum, ac omnes iuris et facti defectus, plenum esse sortitas effectum decernentibus et declarantibus; aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis per nos et Sedem praedictam, aut eius legatos in genere vel in specie, et nominatim de dictis beneficiis, et aliis quomodolibet emanatis. Quibus (etiamsi in illis, quod illae non nisi certis modis et formis inibi expressis et nominatis, verbisque et signis inibi appositis, et omni diversarum litterarum apostolicarum expeditione et infirmatione, etiam diversis temporibus faciendâ, ac de consensu eorum, quorum interesse concernebatur, aut etiam nullatenus suspendi, moderari aut eis in aliquo derogari posset, et quatenus¹ suspenderentur, aut illis derogaretur, toties

¹ Forsan legendum quoties (R. T.).

de novo, et sub quacumque datâ, per illos, quorum interesse concernebatur, eligendâ, concessa et facta sint et esse censeantur, ac expediri possint, ac sic, et non aliter per quoscumque iudices, et personas iudicari debeat, caveatur expresse) illorum omnium tenores pro sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis, ac modos et formas huiusmodi pro individuo servatis habentes, ad effectum praesentium, omnino derogamus (et in dictis beneficiis, cum, ut praefertur, vacaverint, effectum sortiri, aut locum sibi vindicare non posse;

Clausulas praeservaticas apponit.

§ 4. Praesentes quoque litteras nullatenus de subreptionis et abreptionis vitio, aut intentionis nostrae defectu notari aut impugnari posse nec debere, et sic per quoscumque tam ordinariâ quam delegatâ et mixtâ auctoritate fungentes iudices et personas, ubique iudicari, cognosci atque decidi debere, sublata eis et eorum cuilibet aliter iudicandi, cognoscendi et decidendi facultate; nec non irritum et inane quidquid secus super praemissis omnibus et singulis, vel eorum aliquo, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus) ceterisque contrariis quibuscumque.

Praesentium transumptis crediti iubet.

§ 5. Praeterea, quia difficile foret praesentes litteras ad singula loca deferri, volumus, ac dictâ auctoritate nostrâ decernimus, quod illarum transumptis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ubique adhiberetur eisdem praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

Clausulae poenales.

§ 6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae declarationis, concessionis, indulti, derogationis, decreti et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipo-

tentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romae, apud sanctam Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae MDCXX, pridie nonas iunii, pontificatus nostri anno XVI.

Dat. die 4 iunii 1620, pontif. an. XVI.

CCCXXXII.

Institutio collegii S. Antonii de Patavio in insula Melevitana et domo regulari fratrum Minorum Conventualium Ordinis sancti Francisci pro studentibus eiusdem Ordinis.

Paulus Papa V.
ad perpetuam rei memoriam.

In supereminenti Apostolicae Sedis speculâ, meritis licet imparibus, disponente Domino, constituti, et intra mentis nostrae arcana revolventes, quantum ex litterarum studiis catholica fides augeatur, divini nominis cultus protendatur, veritas agnoscat, ac iustitia colatur, ad ea, per quae litterarum studia huiusmodi ubilibet excitentur, libenter intendimus et in his sollicitudinis nostrae partes propensius impartimur, prout locorum qualitate pensatâ conspicimus in Domino salubiter expedire.

§ 1. Cum itaque, sicut dilectus filius minister generalis Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci Conventualium nuncupatorum nobis nuper exponi fecit, in domo regulari eiusdem Ordinis in insula Melevitana quamplures dictae domus fratres uberes in vineâ Domini fructus producere noscantur, ac in eadem domo, tum ob insulae huiusmodi celebritatem mansionemque satis perspicuam, tum propter Turcarum et infidelium vicinitatem, unius collegii studii pro eiusdem Ordinis in praedictâ domo professoribus, qui litteris et praesertim sacrae theologiae operam navent, erectio et institutio perutilis tu-

Extordium.

Ministri generalis praesens

tura sit: nobis propterea tam minister praedictus quam dilectus filius Alophius de Wignacourt hospitalis sancti Ioannis Hierosolymitani magnus magister humiliter supplicari fecerunt, quatenus collegium huiusmodi, cum facultate aliquot professores eiusdem Ordinis idoneos gradus magisterii in sacra theologia decorandi, et aliis ut infra, erigere et instituere, ac desuper opportune providere de benignitate apostolica dignemur.

Erectio, de qua in rubrica.

§ 2. Nos, piis et laudabilibus ministri ac Alophii magni magistri praedictorum votis, quantum cum Domino possumus, annuere volentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium, negotiis regularium praepositorum, consilio, ad omnipotentis Dei laudem et gloriam, necnon militantis Ecclesiae exaltationem, divinique cultus et orthodoxae fidei augmentum, ac religiosorum praedictorum commoditatem atque profectum, in praedicta domo unum collegium, sub invocatione sancti Antonii de Padua, eiusdem Ordinis Minorum Conventualium professorum, ad instar collegii sancti Bonaventurae per felicitis recordationis Sixtum Papam V praedecessorem nostrum in domo regulari Ss. Duodecim Apostolorum de Urbe eiusdem Ordinis, sub datum Romae apud sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicae MDLXXXVII kalendis ianuarii, pontificatus sui anno III, erecti et instituti (ita tamen, ut sex dumtaxat primodictae domus religiosi, a praedicto ministro generali eligendi, ad magisterii huiusmodi gradum, nisi postquam per debitum tempus philosophiae et sacrae theologiae in collegio per praesentes erecto operam dederint, et, praevio riguroso examine, ad id idonei reperti fuerint, ac aliquo disputationum publicarum solemnium actu, reliquisque muniis solitis et ex instituto dicti Ordinis adimpletis, servatis

que aliis servandis, et non aliis, ad magisterii in eadem sacra theologia gradum promoveri valeant), auctoritate apostolica, tenore praesentium, perpetuo erigimus et instituimus.

§ 3. Decernentes praesentes litteras semper et perpetuo validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere; sique per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ubique iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac Ordinis huiusmodi (etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis) statutis et consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud sanctam Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die x iulii MDCXX, pontificatus nostri anno XVI.

Dat. die 10 iulii 1620, pontif. anno XVI.

CCCXXXIII.

Impositio decimae in Germania pro religionis defensione ab omnibus ecclesiasticis uno tantum anno persolvendae¹.

Paulus Papa V,
ad futuram rei memoriam.

Militantis Ecclesiae regimini, disponente Domino, praesidentes, inter graves sollicitudines, quibus pro pastoralis officii et apostolicae servitutis debito continue premimur, ea nunc est praecipua, quam indyctae² Germaniae praesens status nobis merito conficit. Quamobrem libenter pastoralis officii nostri partes interponimus, cum ea a nobis postulantur, per quae

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Edit. Main. habet *incluta* (B. T.)

Clausulae.

Contrariisque derogat.

Prooemium.

catholicorum vires ad resistendum hostium verae fidei conatibus augentur, prout rerum et temporum qualitatibus debite pensatis conspiciamus in Domino salubriter expedire.

Causae imponendi decimam.

§ 1. Sane, cum, sicut accepimus, principes et ordines tam ecclesiastici quam seculares in Germania, ob inibi concitatos¹ ad praesens per humani generis hostem motus et catholicae religionis, in quo versatur, discrimen, pro eiusdem religionis defensione confoederati, soli hactenus gravia expensarum onera ob causam praedictam sustineant, ita ut, nisi de aliquo subsidio mature prospiciatur, verendum sit, ne tantis oneribus impares deficiant:

Eam imponit Pontifex.

§ 2. His igitur et aliis gravissimis causis ad Dei gloriam, sanctaeque eius Ecclesiae defensionem et exaltationem pertinentibus adducti, supplicationibus nomine eorumdem confoederatorum nobis humiliter porrectis inclinati, de tributae nobis a Domino apostolicae potestatis plenitudine, tenore praesentium, indicimus et imponimus unam (semel, et praesenti anno, in una vel pluribus solutionibus, arbitrio collectorum infra deputatorum, persolvendam) integram decimam, in usum praesentis belli contra haereticos tantum, et non in alios usus, erogandam, omnium et quorumcumque fructuum, reddituum et proventuum, iurium, obventionum, emolumentorum, ac distributionum quotidianarum omnium ecclesiarum collegiarum, parochialium, necnon monasteriorum et conventuum, ac etiam mensarum abbatialium, capitularium, tam cathedralium et metropolitanarum, quam quarumcumque collegiarum ecclesiarum, necnon conventualium, prioratum quoque, praepositarum, praeceptoriarum, canonicatum et praebendarum, dignitatum, personatum, administrationum, etiam fabricae,

et officiorum, ceterorumque beneficiorum ecclesiasticorum, cum cura et sine cura, secularium, ac S. Benedicti, S. Augustini, Cluniacensis, Cisterciensis, Praemonstratensis, et, si qui bona immobilia, redditusque certos ex privilegio vel aliis possident, Mendicantium, ac quorumcumque aliorum Ordinum utriusque sexus necnon congregationum regularium (iis dumtaxat exceptis, quae a venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus obtinentur seu percipiuntur, ac, quoad beneficia curata, iis quorum annuus redditus summam quadraginta ducatorum auri de camera non excedunt), et praeterea hospitalium etiam pauperum hospitalitatem non exercentium, seu bona et redditus ultra usus infirmorum et alia, pro quibus instituta sunt, pia officia exercenda possidentium¹, nec non beatae Mariae Teutonicorum, S. Lazari, Templi Dominici, ac, quoad illos qui communi thesauro sui hospitalis Mellevitani onera solita non contribuunt, etiam S. Ioannis Hierosolymitani, et aliarum Militiarum in Coloniensi, Trevirensi, Salisburgensi, Bambergensi, Herbipolensi, Eystetensi, Spirensi, Wormatiensi, Argentiniensi, Constantiensi, Augustanae, Ratisbonensi, Passaviensi et Frisingensi civitatibus, diocesis, provinciis, patriis et ditionibus existentium, secundum communem aestimationem fructuum et aliorum praedictorum, ac similiter integram decimam omnium pensionum super praemissis assignatarum et assignandarum, semel tantum, ut dictum est, percipiendam, exigendas a quibuscumque primatibus, praepositis, decanis, capitulis, canonicis, rectoribus, beneficiatis, abbatibus, prioribus, commendatariis, abbatissis, priorissis, fratribus militibus, et aliis quocumque nomine nuncupatis, secularibus et regularibus, ceterisque cuiuscumque dignitatis,

¹ Edit. Main. legit *concitatus* (B. T.).

¹ Perperam edit. Main. legit *possidentur* (B. T.).

status, gradus et conditionis existentibus, (praeterquam cardinalibus) praedicta quocumque iure, modo, occasione, ea obtinentibus, seu detinentibus et obtenturis, nec non oeconomis et administratoribus perpetuis, seu temporalibus, usufructuariis, ac fructus, pensiones, res et alia quaecumque huiusmodi iura et bona ex quacumque causâ quavis auctoritate in toto vel in parte sibi reservata aut concessa habentibus vel habituris, secularibus et regularibus ordinum, congregationum, militiarum et hospitalium praedictorum, necnon ab ipsis ecclesiis, capitulis, conventibus, ordinibus, congregationibus, collegiis, hospitalibus, militiis, mensis, massis et locis, quocumque privilegio et exemptione reali, personali et mixtâ, antiquâ et immemorabili, pacificâ et continuatâ suffultis: quos omnes, exceptis supradictis, in unâ vel pluribus solutionibus, ut praefertur, collectoribus praedictis volumus decimam praedictam infra terminum ab eisdem collectoribus praescribendum persolvisse, ita ut, qui pensiones solvere debent, etiam nomine pensionariorum decimam pensionum persolvant, et deinde in proximis terminis pensionum eam ratam sibi retineant, ad rationem decem pro centenario, nisi iidem collectores ab ipsis pensionariis eam exigere maluerint.

§ 3. Decernentes nullas omnino exemptiones et immunitates exactionem huiusmodi impedire posse; sicut per quoscumque iudices et commissarios, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac cardinales praedictos, et de latere legatos, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Ut autem supradicta diligenter et fideliter executioni demandentur, vene-

rabiles fratres Ascanium patriarcham Constantinopolitanum nuncium nostrum, ac episcopum Eystetensem, quorum integritas et prudentia nobis iam pridem cognita est, decimae praedictae collectores in universis civitatibus, dioecesibus, provinciis, patriis et ditionibus praedictis, cum omnibus iurisdictionibus quae huiusmodi collectoribus de iure vel consuetudine quomodolibet competunt, auctoritate et tenore praedictis constituimus et deputamus. Mandantes, ut quidquid inde per se, vel subcollectores suos exegerint, id omne in usus praesentis belli tantum, nec aliâs, erogari curent et faciant; ac Ascanio patriarchae et nuncio necnon episcopo praedictis plenam, liberam et amplam ac absolutam potestatem, decimam huiusmodi ubique, eorum arbitrio (habitâ tamen ratione communis aestimationis fructuum ac etiam onerum cuique ecclesiae, aut loco sacro vel pio, unde exigenda erit, incumbentium), taxandi et exigendi, atque ubi opus fuerit, moderandi, et ad minorem summam reducendi; praedictos omnes tam coniunctim quam divisim ad integram illius solutionem, etiam per edictum locis publicis affigendum, etiam sub censuris et poenis ecclesiasticis monendi et requirendi; non parentes, contumaces et fraudantes in censuras et poenas praedictas incidisse declarandi; proprietates, fructus, res et bona ipsorum apprehendendi, et usque ad satisfactionem retinendi; contradictores, perturbatores, molestatores et rebelles quoscumque, eisque auxilium, consilium vel favorem publice vel occulte quovis quaesito colore praestantes, cuiuscumque dignitatis, gradus et ordinis fuerint, praedictis, aliisque censuris et poenis ecclesiasticis, necnon pecuniariis, ceterisque iuris et facti remediis opportunis compellendi, illasque etiam iteratis vicibus aggravandi; dignitatibus, beneficiis et officiis omnibus privandi et amovendi, et ad futura inhabiles faciendi;

interdictum ecclesiasticum apponendi, auxiliumque brachii secularis, quandocumque opus fuerit, invocandi; ad sanitatem vero reversos, qui debite satisfecerint, ab omnibus censuris et poenis supradictis in formâ Ecclesiae consuetâ absolvendi; praeterea collectores et subcollectores fide et facultatibus idoneos in omnibus civitatibus, dioecesibus, provinciis, patriis et ditionibus praedictis, quotquot viderint expedire, cum simili aut limitatâ (non tamen absolvendi) potestate, constituendi, eumque vel eos arbitrio suo revocandi, negligentes et morosos removendi, ac alium seu alios subrogandi, quotiescumque eis videbitur; in delinquentes et contumaces, per se, vel alium, seu alios, etiam simpliciter et de plano ac sine strepitu et figurâ iudicii, inquirendi, ac meritis poenis puniendi; modos et formas in praedictis servandos praescribendi, dubia quaecumque in praemissis forte oritura declarandi.

Derogatio contrariorum.

§ 5. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii papae VIII, praedecessoris nostri, de unâ, et in concilio generali editâ de duabus dietis, ac aliis apostolicis constitutionibus et ordinationibus, necnon ecclesiarum, monasteriorum, ordinum, congregationum, hospitalium et locorum praedictorum (etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus, stabilimentis, usibus et naturis; quodque personis praedictis, eorumque ecclesiis et locis vel quibusvis aliis communiter a praedictâ sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto, necnon personis, eorumque nominibus, cognominibus, ecclesiis, monasteriis, ordinibus et locis huiusmodi mentionem; et quibuslibet aliis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, in genere vel in specie, quomodolibet concessis, confirmatis et in-

novatis, et solutiones decimarum, aliter quam secundum antiquam taxam, et nisi in universali decimarum per orbem aut per universa romani imperii loca impositione, fieri prohibentibus; necnon promissionibus, donationibus, obligationibus, iuramentis, renunciationibus, vinculis et cautelis in assignatione praedictarum pensionum factis, quibus per impositionem decimae huiusmodi neminem teneri, neque eas quoad praemissa contra quemcumque locum habere declaramus; aliisque indultis et litteris apostolicis generalibus vel specialibus cuiuscumque tenoris existant, per quae praesentibus non expressa, aut totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, et de quibus quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis: quae omnia contra praedicta nolumus cuiquam suffragari; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. In percipiendâ vero decimâ praedictâ piæ memoriae Clementis Papae V, etiam praedecessoris nostri, in Concilio Viennensi editam constitutionem, ac praesertim quod ad monetam currentem exigi, quodque nec calices, nec libri, ceteraque ecclesiarum ornamenta divino cultui dicata, aliave suppellex ecclesiastica, ex causâ pignoris capi, recipi vel distrahi, aut aliâs quomodolibet occupari debeant, ubique praecipimus observari; quinimo volumus, ut, illius occasione, ecclesiae, monasteria aliaque pia et sacra loca quaecumque debitis propterea non fraudentur obsequiis, ac divinus in eis cultus, et solitus Altissimo famulantium et ministrorum numerus nullatenus minuat, nec eis quoquo modo iniuncta onera, aut pia quae exerceri solent opera et officia ullo modo minuantur seu negligantur, sed eorum congrue supportentur onera consueta (nec quisquam,

Præservatione Constitutionis Clementis Papae V.

1 Perperam edit. Main. legit mentionem (B. T. O.).

etiam plura fortasse beneficia aut pensiones cuiuscumque valoris obtinens, pro quietantia ultra vigesimam partem unius aurei nummi solvere cogatur);

Transumptis
danda fides.

§ 7. Praesentium vero litterarum exempla etiam impressa, notarii publici manu subscripta, ac alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae sigillo obsignata,

eamdem in iudicio et extra illud ubique locorum fidem facere, quam ipsae originales facerent, si essent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxxi iulii MDCXX, pontificatus nostri anno XVI.

Dat. die 31 iulii 1620, pontif. anno XVI.

GREGORIUS XV

PAPA CCXXXVI.

Anno Christi MDCXXI.

Duodecimâ post Pauli V obitum die, ix scilicet februarii, anno MDCXXI electus est in summum Pontificem Alexander tituli sanctae Mariae in Transpontinâ presbyter cardinalis Ludovisius, archiepiscopus Bononiensis, qua in urbe ante sexagintasettem annos natus fuerat. Sex post dies sacrâ thiarâ redimitus est. Sedit in pontificatu annos II, menses V, temporibus Ferdinandi II in Romanorum Imperatorem electi. Creatis undecim cardinalibus, obiit die viii iulii MDCXXIII, et sepultus est in basilicâ Principis apostolorum, atque inde eius corpus translatum fuit ad aedem sancto Ignatio sacram. Vacavit Sedes dies XXIX.

I.

*Beatus Isidorus agricola Matritensis Sanctorum Confessorum albo adscribitur*¹.

**Gregorius Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.**

Immensa et investigabilis divinae scientiae ac sapientiae altitudo, sicut in ipsis mundi primordiis luminaria creavit, atque in firmamento collocavit, ut inde lucrent et illuminarent universam terram; ita etiam in Ecclesiâ suâ, quam ante mundi constitutionem mirabiliter praelegit et praeordinavit, plurimos esse voluit homines magnos virtute, prudentiâ praeditos, et sanctitate praestantes, qui quasi viventia luminaria in Templo Dei omnibus iustitiae ac bonorum operum

Prooimium.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.